

**MESTO HANUŠOVCE NAD TOPLŤOU
A MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO
MESTA HANUŠOVCE NAD TOPLŤOU**

Vás pozývajú na

SILVESTER V MESTE **31.12.2017**

- * od 22:00 hod. pred Malým kaštieľom
hudba do tanca aj na počúvanie
- * Polnočný ohňostroj Mesta Hanušovce nad Topľou
- * Pozdrav primátora mesta Štefana Straku
- * Slávnostný Novoročný prípitok

Vianočno-novoročné pranie

Zázračný dátum v kalendári
prináša nám vzácne dary.
Pokoj v duši, lásku vrelú,
vianočný čas, šťastie, silu.
Nech zvon i organ môžu znieť,
do rodín mier a lásku vniešť,
nech na nebi hviezda svieti,
nech sa z darov tešia deti,
nech život je len rozprávka,
nech raduje sa otec, mamka,
nech rodina sadne k stolu,
nech sa spolu modlí k Bohu,
nech Vianoce sú každý deň,
to všetkým popriať s láskou chcem.
V novom roku nech sme zdraví,
nech sa všetkým dobre darí,
nech nie je to len na papieri,
nech sa každý s každým zmieri,
nech v celom svete vládne mier,
tak v to dúfam, toto chcem.

Veselé Vianoce a šťastný nový rok!

Všetkým praje
redakcia Hanušovských novín

Autorka textu: Marta Lehetová

Prišiel k nám Mikuláš

Foto: Marek Pohlod

Foto: (aga)

Zmena otváracích hodín pošty

S účinnosťou od 1. októbra 2017 došlo k zmene otváracích hodín na hanušovskej pošte, a to:

Pondelok, utorok štvrtok, piatok:

8.00 – 15.45 hod.

Streda:

8.00 – 17.00 hod.

Ako sa vyjadril poštový úrad, k zmenám otváracích hodín bol nútený pristúpiť z prevádzkových dôvodov. V prípade otázok k tomuto problému môžete ich kontaktovať na tel. č. 051 777 61 61 alebo 051 777 61 27, hanušovskú poštu na tel. č. 057 445 23 04.

Upozornenie užívateľom poľnohospodárskej pôdy

Poslanec Národnej rady SR Martin Fecko, člen výboru pre pôdohospodárstvo a životné prostredie, upozorňuje všetkých občanov, ktorí užívajú poľnohospodársku pôdu nie vlastnú, ale cudziu a mali to vyčlenené cez pozemkový úrad, resp. pozemkový odbor okresného úradu s príslušným rozhodnutím a chcú túto pôdu aj naďalej užívať, aby v lehote do 28. februára 2018 poslali žiadosť na pozemkový a lesný odbor príslušného okresného úradu o vydanie nového rozhodnutia na tento pozemok. Pracovníci odboru upresnia, aké doklady je potrebné doložiť podľa zákona č. 504/2003 Z.z. Nepodaním žiadosti do uvedeného termínu užívanie náhradného pozemku zaniká.

Výstava Rod Dessewffy na portrétoch a fotografiách

Vernisáž sa konala v priestoroch horného foyeru Veľkého kaštieľa v pondelok 2. októbra 2017. Medzi pozvanými hosťami nechýbali ani potomkovia šľachticov vlastniacich dessewffyovské kaštiele v minulosti

Krátke správy

ti. Boli to Marta Mitrová so svojou dcérou a Terézia Dudišová. Kurátorom výstavy je Ing. Samuel Bruss, ktorý dejiny hanušovskej šľachty a oboch kaštieľov – Dessewffyovcov a Soósovcev – skúma, prezentuje a propaguje s veľkým zánietením nielen v našom regióne, ale aj ďaleko za jeho hranicami.

Foto: (aga)

Zatvorenie brány archeoparku

V jesennom období sa v tunajšom archeoparku uskutočnili viaceré podujatia, pri ktorých boli návštevníkom ponúknuté rôzne interaktívne činnosti, ako napr. štiepanie, brúsenie a vŕtanie kameňa, ručné tkanie na

malých krosienkach i zvislých keltských krosnách, práca s hlinou – výroba keramiky v ruke i na kruhu, pečenie chleba v slovanskej chlebovej peci, zvlášť medzi deťmi populárna lukostreľba a iné. Najprv to bolo **1. podujatie na transkarpatskej archeologicko-kultúrnej ceste** (Transkarpacki szlak archeologiczno-kulturowy), na ktorom sa v rámci projektu cezhraničnej spolupráce INTERREG PL-SK 2014-2020 V-A dňa 6. októbra 2017 podieľali Prešovský samosprávny kraj, Krajské múzeum v Prešove – Kaštieľ a archeopark Hanušovce nad Topľou a Muzeum Podkarpacie v Krošne. V dňoch 6. a 7. októbra 2017 sa konal workshop **Pohľad do histórie cez sklo 2** v rámci eponymného projektu, ktorý sa realizoval s finančnou pomocou Fondu na podporu umenia. V rámci podujatia sa uskutočnil experiment

s tavbou skla v unikátnej sklárskej peci, ktorú v archeoparku postavili podľa nálezu z 9. storočia. Napokon v piatok 20. októbra 2017 sa tu uskutočnil **Deň archeológie** spojený so zatvorením brány archeoparku až do jej ďalšieho otvorenia v jari budúceho roku.

Veľká slávnosť pri príležitosti 500. výročia reformácie

Hanušovská evanjelická cirkev a. v. pri príležitosti 500. výročia reformácie pripravila bohatý program, na ktorý pozvala nielen svojich veriacich, ale všetkých ľudí dobrej vôle. V nedeľu 29. októbra 2017 sa za účasti biskupa Východného dištriktu ECAV Slavomíra Sabola konala posviacka nového zvona, ktorý dostal názov Reformačný zvon. V ten istý deň popoludní sa v evanjelickom kostole uskutočnil

koncert Veľkého zboru donských kozákov z Viedne zameraný predovšetkým na sakrálnu pieseň. V pondelok bol ďalší koncert tohto mužského zboru v kinosále kultúrneho domu; tu v ich repertoári už prevládali známe ruské a ukrajinské ľudové kozácke piesne. V utorok 31. októbra 2017, priamo v deň výročia reformácie sa v kostole konali slávnostné Služby Božie venované pamiatke reformácie. Veľkej trojdňovej slávnosti predchádzal v mesiaci august prevoz Reformačného zvona z evanjelickej fary do kostola v slávnostnom sprievode Hanušovcami za hojnej účasti duchovenstva i veriacich.

Prvý sneh

V pondelok ráno 30. októbra 2017 na úpäť Slanských vrchov upútal pozornosť prvý sneh tohtoročnej jesene. Dlhé trvanie nemal. Vzápätí nastúpili pekné dni a ani Martin do Hanušoviec neprišiel na bielom koni. V uliciach mesta sa snehová pokrývka prvýkrát objavila opätovne v pondelok ráno, a to 20. novembra 2017 a po veľmi krátkom trvaní sa sem navrátila priam načasovane počas mikulášskych osláv 3. decembra 2017. Či sa vo vianočnom období budú Hanušovčania tešiť hebkému snehovému kobercu pre radosť detí i dospelých, ukáže blízka budúcnosť.

Spomienka na zosnulých

Ako každý rok v dušičkovom čase aj tento roku živí v hojnom počte navštevovali svojich blízkych zosnulých na mestskom cintoríne. Po viacerých rokoch sa pri príležitosti tejto spomienky 1. novembra 2017 v popoludňajších hodinách v Dome smútku za účasti hanušovských obyvateľov zišli pri spoločných modlitbách aj duchovní otcovia nášho mesta.

Výberové konanie na riaditeľa materskej školy

Mesto Hanušovce nad Topľou v zastúpení primátorom v zmysle § 4 Zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov vyhlásilo 6. novembra 2017 výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa / riaditeľky Materskej školy v Hanušovciach nad Topľou. Prihlášky spolu s požadovanými dokladmi bolo potrebné zaslať do 27. novembra 2017 na adresu hanušovského mestského úradu. Keďže v čase uzávierky tohto čísla Hanušovských novín nebol ešte známy termín a miesto výberového konania, o jeho výsledkoch prinesieme informáciu v čísle 1/2018.

Výberové konanie na terénneho pracovníka

Mesto Hanušovce nad Topľou vyhlasuje výberové konanie na jedno pracovné miesto terénneho pracovníka (TP) na zastupovanie počas trvania materskej dovolenky. Výberové konanie sa uskutoční dňa 12. decembra

2017 o 9.00 hod. v priestoroch kancelárie prednostu Mestského úradu v Hanušovciach nad Topľou. Pracovné miesto je v rámci národného projektu Terénna sociálna práca v obciach I. Realizuje sa vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Výberové konanie na päť pracovných miest člena občianskej poriadkovej služby

Mesto Hanušovce nad Topľou, Mierová 333/3, 094 31 Hanušovce nad Topľou, vyhlasuje výberové konanie na päť pracovných miest miestnej občianskej poriadkovej služby. Výberové konanie sa uskutoční v stredu 13. decembra 2017 v kancelárii primátora na Mestskom úrade v Hanušovciach nad Topľou. Uzávierka na predkladanie žiadostí je 8. decembra 2017 do 10.00 hod. Záujemcovia, ktorých žiadosti do výberového konania budú doručené po termíne uzávierky, nebudú zaradené do výberového konania.

Blížšie informácie k všetkým výberovým konaniam nájdete na webovej stránke www.hanusovce.sk.

Rekonštrukcia časti zdravotného strediska

Mestské zastupiteľstvo v Hanušovciach nad Topľou 25. septembra 2017 prijalo uznesenie riešiť havarijný stav časti obvodného zdravotného strediska. Priestory, ktorých sa toto uznesenie týka, sú v prenájme lekárov a lekárně Kamilka. Schválené finančné prostriedky z Fondu rezerv a rozvoja v celkovom objeme 18 tisíc eur sa použili na výmenu okien

v ambulanciách a v lekárni, sklenených výplní v priestoroch čakárni na prízemí a prvom poschodí, vstupných dverí do budovy a tiež podlahy v priestoroch gynekologickej ambulancie; tým sa riešil problém veľkých únikov tepla. Koncom roka 2017 by malo dôjsť k vráteniu použitých prostriedkov späť do Fondu rezerv a rozvoja v čiastočnom alebo plnom rozsahu, a to podľa výsledkov hospodárenia mesta v závere tohto roka. Práce na ObZS prevádzala firma JM CENTRUM, s.r.o. Prešov na základe výberového konania. Ako sa vyjadril zástupca primátora Martin Tkáč, v budúcom roku sa plánuje ešte vymeniť presklenie na chodbách, vymeniť okná a spraviť podlahy v dvoch alebo troch ďalších ambulanciách, ktoré nie sú zatiaľ obsadené a tak pripraviť priestor pre ďalších potenciálnych odborných lekárov. Uvažuje sa nad viacerými možnosťami, z ktorých najreálnejšou sa zatiaľ javí ambulancia kožného lekára a jednodňová gynekologická chirurgia. Tomu však ešte bude predchádzať prerokovanie koncepcie rozvoja zdravotníctva v našom meste na zasadnutí MsZ.

Relikvia sv. Ondreja zavítala aj k veriacim nášho mesta

V piatok 24. novembra 2017 sa v rímskokatolíckom chráme vo večerných hodinách konala slávnostná sv. omša za účasti košického arcibiskupa Bernarda Bobera. Dva dni pred vyvrcholením ďalšieho cirkevného roka sviatkom Krista Kráľa priniesol Mons. Bober so sebou vzácnu relikviu sv. Ondreja, ktorý je patrónom Košickej arcidiecézy; v Katedrále sv. Alžbety je táto relikvia z Amalfi uložená už od roku 2011. No tentokrát zavítala k veriacim

ďalšia tradícia – postupné rozsviecovanie štyroch adventných sviečok. Tento veniec v centre mesta posvätili duchovní otcovia troch hanušovských majoritných cirkví na prvú adventnú nedeľu v podvečerných hodinách. Dopoludnia si v kostole dávali svätiť adventné vence veriaci Hanušovčania. Túto tradíciu v našom meste zaviedol po roku 1989 vtedajší správca hanušovskej rímskokatolíckej farnosti Ján Švec

cim hanušovskej farnosti i všetkým ostatným, ktorí sa sv. omše zúčastnili a prezentovali túžbu obsiahnuť milosti, ktoré sprostredkúva, cez dotyk relikviára po ukončení slávnosti. Okrem arcibiskupa a domácich duchovných sa slávnosti zúčastnil aj okresný dekan Štefan Albičuk a ostatní kňazi Vranovského dekanátu. Prítomní boli aj duchovní hanušovskej gréckokatolíckej cirkvi a evanjelickej cirkvi a.v. V hojnom zastúpení tu boli aj veriaci z okolitých obcí a farností.

Vo svojej homílii arcibiskup poukázal na paralelu medzi svätondrejským krížom v tvare X a výstražným znamením pred každým železničným priecestím takisto v tvare X. Zdôraznil, že na každej križovatke života a pri riešení osobných, rodinných a iných problémov, svieti človeku „X“, ktoré upozorňuje, že treba pribrzdiť, aby ho vlak života neprevalcoval. Na konci sv. omše sa prihovril osobitne hanušovským Rómom a potom aj veriacim majoritného obyvateľstva a vyzýval k vzájomnému rešpektu a k snahe o vzájomné porozumenie, lebo Kristus nepozera na to, kto je akej pleti a ani po smrti nebude človek súdený podľa pleti, ale podľa skutkov.

Príprava vianočnej výzdoby v meste i v rodinách

Každoročne pred mikulášskym sviatkom sa v našom meste pripravuje vianočná výzdoba. Nie je tomu inak ani tohto roku. Na zábere pracovníci mestského úradu v pilnej činnosti pri príprave veľkého adventného venca, ktorým sa popri rozsviecovaní vianočného stromčeka zavádza v našom meste

adventného venca so štyrmi sviečkami. Kým u veriacych je tento veniec symbolom očakávania narodenia Krista, u ostatných peknou bytovou dekoráciou.

Texty a foto: (aga)

Mestský Mikuláš

V nedeľu 3. decembra 2017 popoludní sa ulicami mesta na koči ťahanom koňmi previezol Mikuláš so svojim sprievodom. Perinbaba, ktorá spočiatku dolu na zem púšťala snehové vločky veľmi skúpo, nakoniec svoju perinu poriadne roztriasla. V kultúrnom dome sa Folklórny súbor Vargovčan dostal „S Mikulášom do rozprávky“ a deťom rozdali darčeky.

V centre mesta hanušovskí duchovní otcovia posvätili veľký adventný veniec. Nasledovalo rozsvietenie vianočného stromčeka pri Malom kaštieli, až si všetci povedali: „Podme do kráľovstva Mikuláša“. Slovo dalo slovo, a tak v podzemí ich znova privítal Mikuláš, teraz už aj s hradnou paňou. Deti už mali pre nich nachystaný svoj „Pozdrav Mikulášovi“ – čo iné, ako básničky a koledy, aj v podaní hudobníkov zo základnej umeleckej školy. Na záver Mikuláš ešte porozdával, čo mu v koši zvyši-

lo. Organizátorom mikulášskej slávnosti bolo Mestské kultúrne stredisko mesta Hanušovce nad Topľou a jeho riaditeľka Bc. Ľubica Tomková, ktorá spolupracuje s FS Vargovčan.

Text: (aga); Foto: (aga); Marek Pohlod

Upozorňujeme na novelizáciu zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

Úsek	Položka	Poplatky	
		Do 31.12.2017	Od 1.1.2018
Všeobecná správa	Vyhotovenie odpisu (fotokópie), listinnej podoby elektronického dokumentu, výpisu alebo písomnej informácie z úradných kníh, úradných záznamov, evidencií, registrov listín a zo spisov alebo súkromných spisov v úradnej úschove, za každú aj začatú stranu	1,50€	2€
	Osvedčenie odpisu (fotokópie), listinnej podoby elektronického dokumentu, výpisu alebo písomnej informácie z úradných kníh, úradných záznamov, registrov listín a zo spisov alebo súkromných spisov v úradnej úschove, za každú aj začatú stranu v slovenskom jazyku	1,50€	2€
	Osvedčenie podpisu na listine alebo na jej rovnopise, za každý podpis	1,50€	2€
Vnútna správa	Nahliadnutie do matrik, za každý zväzok matrik	1,50€	2€
	Žiadosť o zápis matričnej udalosti, ktorá nastala v cudzine do osobitnej matriky	-	10€
	Príprava podkladov k uzavretiu manželstva pred orgánom registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti	-	10€
	Povolenie uzavrieť manželstvo pred iným než príslušným matričným úradom medzi štátnymi občanmi Slovenskej republiky	16,50€	20€
	Uzavretie manželstva pred iným než príslušným matričným úradom medzi štátnymi občanmi Slovenskej republiky	16,50€	20€
	Povolenie uzavrieť manželstvo mimo určenej doby	16,50€	20€
	Povolenie uzavrieť manželstvo mimo úradne určenej miestnosti	66€	70€
	Povolenie uzavrieť manželstvo pred iným než príslušným matričným úradom medzi štátnym občanom Slovenskej republiky a cudzincom alebo medzi cudzincami	33€	35€
	Uzavretie manželstva medzi štátnym občanom Slovenskej republiky a cudzincom	66€	70€
	Uzavretie manželstva medzi cudzincami	165,50€	200€
	Uzavretie manželstva, ak ani jeden zo snúbencov nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt	199€	200€

Stránku pripravila Zuzana Sotáková

Prihláste sa na odber správ e-mailom

Mesto Hanušovce nad Topľou rozširuje svoje on-line služby pre verejnosť. Občanom ponúka službu informovania prostredníctvom e-mailov. Takým spôsobom je možné získať prehľad napríklad o oznamoch mestského rozhlasu a iné. Stačí sa len zaregistrovať. Služba je pre príjemcov správ bezplatná.

Registrácia je možná na webovej stránke mesta v mieste označenom šípku.

Výsledky hlasovania vo voľbách do orgánov Prešovského samosprávneho kraja v Hanušovciach nad Topľou

V sobotu 4. novembra 2017 sa konali voľby do samosprávnych krajov. V Hanušovciach nad Topľou z celkového počtu voličov zapísaných v zozname voličov sa týchto volieb zúčastnilo 20,48%. Oproti celoslovenskému priemeru (29,94%) je to takmer o tretinu menej. Ak však nazrieme na výsledky volebnej účasti v našom meste pred štyrmi rokmi (17,7%), zistíme takmer štvorpercentný nárast.

Volebné výsledky na župana Prešovského samosprávneho kraja v Hanušovciach korešpondovali s celkovými výsledkami volieb do PSK – aj tu vyhral Milan Majerský nad doterajším predsedom PSK Petrom Chudíkom. Pri dávaní hlasov kandidátom na poslancov PSK

sa u hanušovských voličov kladne odrazil lokálpatriotizmus – traja Hanušovčania sa umiestnili na prvom (Štefan Straka), druhom (Ľuboš Sopoliga) a štvrtom mieste (Ján Pivovarník). Hanušovciam blízky Samuel Bruss (vedúci hanušovskej pobočky krajského múzea vo Veľkom kaštieli) sa v Hanušovciach umiestnil na treťom mieste. Z uvedených kandidátov mal práve on najväčšie šance zasadiť do poslaneckých lavíc PSK, keďže v okresnom meradle získal z menovanej štvorice najviac hlasov (1784). Na týchto kandidátoch sa však celá hanušovská dolina nezjednotila, a tak sa do poslaneckých kresiel znova dostali len kandidáti vranovského okruhu.

Text a foto: (aga)

Okrsková volebná komisia zistila tieto výsledky:	1. okrsk	2. okrsk	Spolu
Počet voličov zapísaných v zozname voličov	1496	1408	2904
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	236	359	595
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	236	359	595
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do zastupiteľstva	227	357	584
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby predsedu samosprávneho kraja	216	347	563

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na predsedu Prešovského samosprávneho kraja podľa poradia na hlasovacom lístku

P. č.	Kandidát na predsedu PSK	Počet platných hlasov		
		1. okrsk	2. okrsk	Spolu
1.	František Bednár, 60 r., štatutár občianskeho združenia, Poprad, Nezávislosť a Jednota	1	0	1
2.	Ján Garaj, JUDr., MBA, 40 r., advokát, Prešov, nezávislý kandidát	14	27	41
3.	Pavol Gašper, Ing., 54 r., manažér, Poprad, nezávislý kandidát	3	3	6
4.	Andrej Gmitter, Ing., 52, obchodný riaditeľ, Bardejov, nezávislý kandidát	14	8	22
5.	Peter Chudík, MUDr., 56 r., predseda Prešovského Samosprávneho kraja, Záborské, SMER – sociálna demokracia	58	106	164
6.	Milan Majerský, PaedDr., PhD., 46 r., primátor, Levoča, Kresťanskodemokratické hnutie, Sloboda a Solidarita, OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OLANO), NOVA	94	156	250

7.	Eduard Markovič, PhD., 56 r., SZČO, Poprad, nezávislý kandidát	0	2	2
8.	Jozef Mihalčin, Ing., 58 r., podnikateľ, Vranov nad Topľou, Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko	24	32	56
9.	František Ol'ha, Ing., 47 r., pedagóg, výrobný riaditeľ, Prešov, ŠANCA	2	7	9
10.	Miroslav Škvarek, Ing., MPH, 57 r., primátor mesta, Svit, Slovenská národná strana	1	2	3
11.	Milan Šteiner, 36 r., cukrár – technolog, Prešov, Strana zelených Slovenska	2	2	4
12.	Jozef Šváč, Ing., 60 r., pedagóg, Prešov, NOVÝ PARLAMENT	3	2	5

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na poslancov zastupiteľstva podľa poradia na hlasovacom lístku

P. č.	Kandidát na poslanca PSK	Počet platných hlasov		
		1. okrsk	2. okrsk	Spolu
1.	Vincent Antoš, 64 r., dôchodca, Vranov n. T., KSS	5	9	14
2.	Miroslav Baník, Mgr., 36 r., učiteľ, Hlinné, nezávislý	35	43	78
3.	Jozef Baran, PhD., 54 r., riaditeľ úradu práce, Vranov n. T., SMER – SD	25	31	56
4.	Jozef Berta, Ing., 50 r., starosta obce, Sol', SMER – SD	25	37	62
5.	Samuel Bruss, Ing., 32 r., farmár, Pavlovce, nezávislý	96	149	245
6.	Jozef Bubnár, Mgr., 30 r., učiteľ, Vranov n.T., KDH, SaS, OĽANO, NOVA	19	39	58
7.	Milan Bužo, 31 r., koordinátor, Čaklov, EURÓPSKA DEMOKRATICKÁ STRANA	7	0	7
8.	Peter Dzurjanin, Mgr., 32 r., učiteľ, Vranov n. T., KDH, SaS, OĽANO, NOVA	16	36	52
9.	Marek Fedor, Ing. MUDr., 54 r., lekár, Vranov n.T., KDH, SaS, OĽANO, NOVA	30	47	77
10.	Miroslav Gešper, Mgr., 37 r., vedúci OP MS, Vranov n. T., nezávislý	5	7	12
11.	Roman Gorol', Bc., 48 r., asistent učiteľa, Čaklov, EURÓPSKA DEMOKRATICKÁ STRANA	5	3	8
12.	Martina Hliboká, JUDr., 29 r., starostka obce, Babie, Strana občianskej ľavice	18	34	52
13.	Ondrej Hreha, Ing., 48 r., konzultant pre ŽP, Bystré, Strana zelených Slovenska	13	28	41
14.	Štefan Hreha, Ing., 59 r., riaditeľ sociálnej poisťovne, Vranov n. T., SMER – SD	23	38	61
15.	Marián Hreňo, 37 r., podnikateľ, Vranov n.T., Strana občianskej ľavice	2	0	2
16.	Michal Huňák, 38 r., robotník, Vranov n. T., EURÓPSKA DEMOKRATICKÁ STRANA	3	4	7
17.	Daniela Huňáková, 20 r., pracovníčka Komunitného centra Vranov n.T., STRANA MODERNÉHO SLOVENSKA	7	3	10
18.	Štefan Kalafa, 60 r., konateľ, Vranov n. T., MOST - HÍD	3	4	7
19.	Jozef Karchňák, 53 r., automechanik, Sačurov, ÚSVIT	2	0	2
20.	Ján Katriňák, 39 r., elektromechanik, Bystré, Rómska iniciatíva Slovenska	3	0	3
21.	Alfonz Kobielský, Ing., 57 r., riaditeľ Mestského domu kultúry, Vranov n. T., nezávislý	8	12	20
22.	Peter Kocák, Mgr., 41 r., pedagóg, choreograf, Vranov n. T., nezávislý	13	14	27
23.	Ján Kočiš, 61 r., živnostník, Vranov n. T., KDH, SaS, OĽANO, NOVA	33	59	92
24.	Martin Kočiš, 31 r., zámočník, Bystré, Kotleba – ĽS NS	13	14	27
25.	Stanislav Korčinský, 36 r., živnostník, Vranov n. T., Kotleba – ĽS NS	13	13	26
26.	Ivan Koščík, Ing., 54 r., projektový manažér, Vranov n.T., nezávislý	4	6	10
27.	Andrej Krišanda, Mgr., 64 r., prednosta OÚ, Kladzany, SNS	1	7	8
28.	Miroslav Kroka, 25 r., automechanik, Čičava, NOVÝ PARLAMENT	1	0	1
29.	Juraj Kuročka, MUDr., 63 r., lekár, Vranov n. T., SMER – SD	48	78	126

30.	Mária Kurovská, PhD., 50 r., stredoškolská učiteľka, Vranov n. T., Národ a Spravodlivosť - naša strana	2	6	8
31.	Ondrej Kurovský, 49 r., živnostník, Vechec, Kotleba – ĽS NS	13	10	23
32.	Ján Laco, 65 r., dôchodca, Vranov nad Topľou, ŠANCA	1	3	
33.	Peter Lendák, Ing., 47 r., SZČO, Bystré, Kotleba – ĽS NS	13	17	30
34.	Ľubomír Lukič, Ing., 50 r., podnikateľ, Vranov n.T., SMER – SD	15	26	41
35.	Jaroslav Makatúra, PhD., 51 r., starosta obce, Malá Domaša, SMER – SD	11	17	28
36.	Blažena Matisová, PaedDr., 56 r., riaditeľka ZŠ, n.T., nezávislý kandidát	10	7	17
37.	Jozef Mihalčin, Ing., 58 r., konateľ firmy, Vranov n. T., Kotleba – ĽS NS	24	31	55
38.	Peter Novák, Mgr., 32 r., vedúci strediska VVS a.s., Vranov n. T., SNS	5	9	14
39.	Stanislav Obický, 64 r., podnikateľ, Vyšný Kazimír, nezávislý	15	5	20
40.	Tomáš Oravec, Ing., 30 r., súkromný podnikateľ, Vranov n. T., KDH, SaS, OĽANO, NOVA	21	37	58
41.	Anton Orococký, 58 r., operátor výroby, Vranov n. T., VZDOR - strana práce	2	3	5
42.	Monika Palková, 44 r., šička, Sačurov, Strana práce	3	4	7
43.	Peter Pčolinský, Mgr., 35 r., poslanec NR SR, Nižný Hrabovec, SME RODINA - Boris Kollár	10	15	25
44.	Ľubomír Pidany, Ing., 54 r., podnikateľ, Vranov n. T., SNS	5	16	21
45.	Jana Pioková, 59 r., konateľka firmy, Vranov n. T., Kotleba-ĽSNS	14	6	20
46.	Ján Pivovarník, Mgr. Ing., PhD., 51, konateľ, riaditeľ Spoločnosti, Hanušovce n. T., SNS	70	127	197
47.	Ján Ragan, Ing., 48 r., primátor mesta, Vranov n. T., nezávislý	34	55	89
48.	Ľuboš Sopoliga, Mgr., 41 r., špeciálny pedagóg, Hanušovce n. T., KDH, SaS, OĽANO, NOVA	96	182	278
49.	Štefan Straka, PhD., 38 r., projektový manažér, Hanušovce n. T., nezávislý	126	183	309
50.	Peter Treciak, 54 r., umelec, Vranov n. T., Národ a Spravodlivosť - naša strana	0	3	3
51.	Miroslava Urbanová, Mgr., 35 r., učiteľka, Jastrabie n. T., Národ a Spravodlivosť - naša strana	0	5	5
52.	Marta Vagaská, 51 r., živnostníčka, Merník, SNS	10	24	34
53.	Dušan Vilenik, 50 r., technik, zastupujúci starosta, Čičava, SNS	2	4	6
54.	Zuzana Zavadská, 22 r., študentka VŠ, Vranov n. T., Strana zelených Slovenska	9	9	18

Anketa

Informácia o zámere

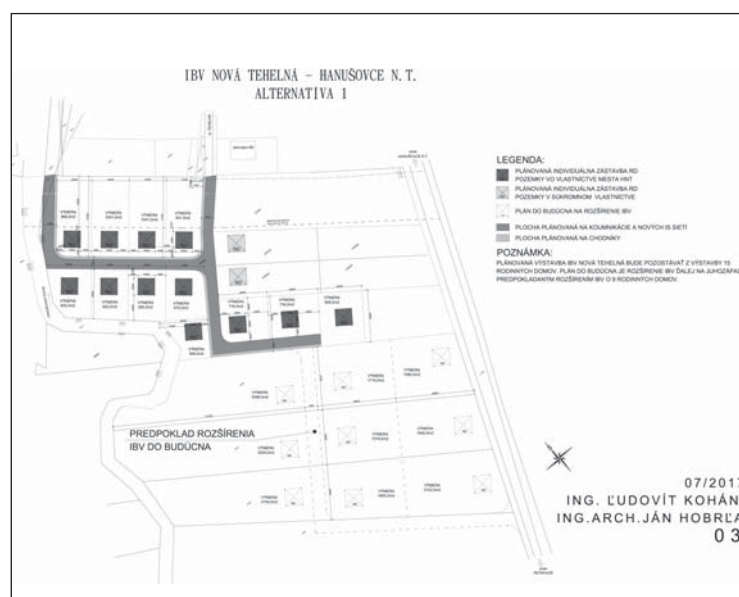
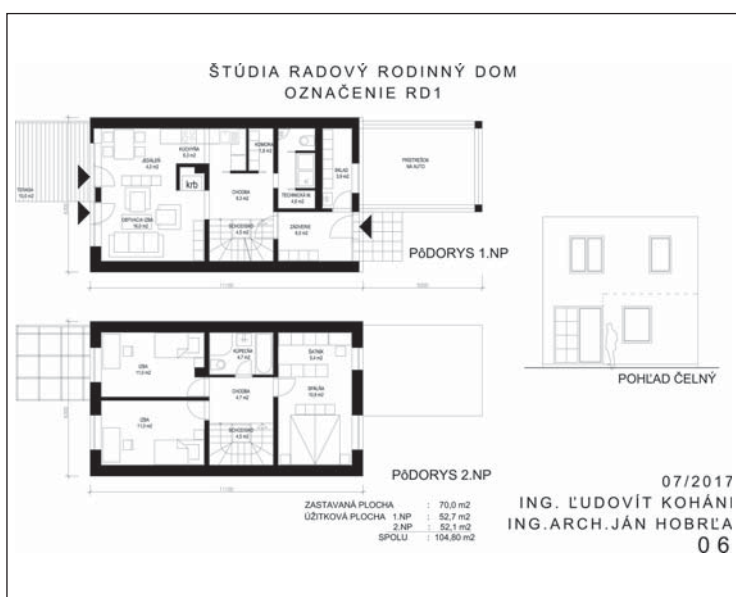
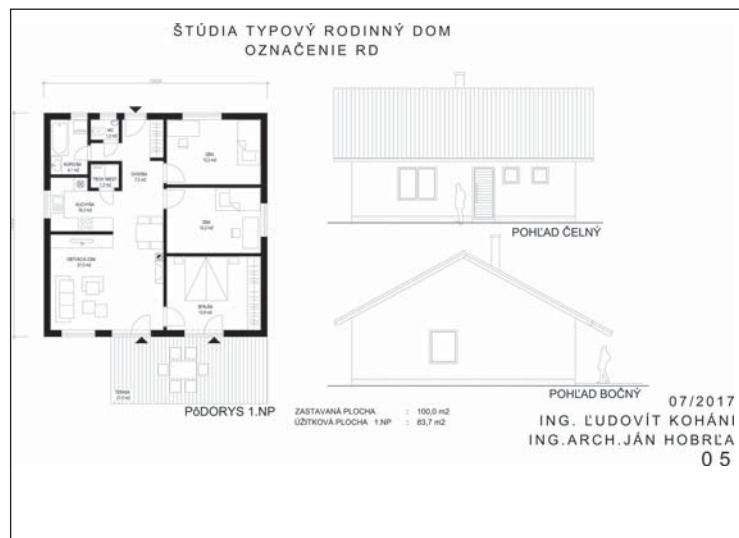
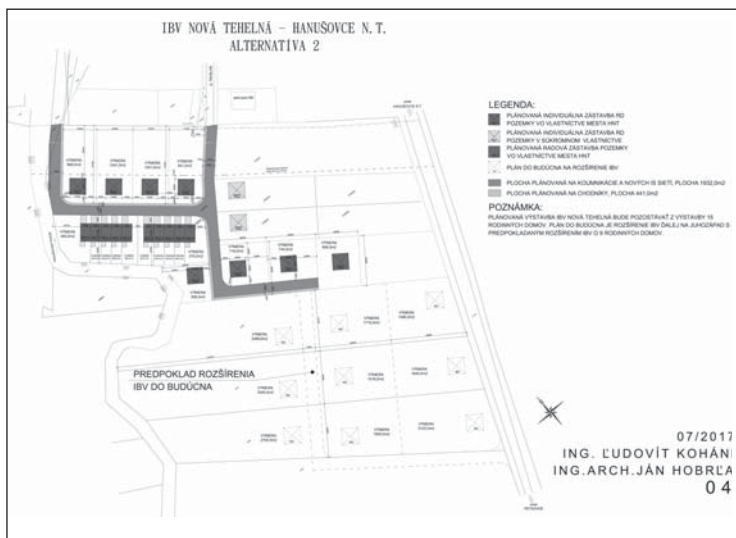
Mesto Hanušovce nad Topľou má v lokalite Pastovník odkúpené pozemky vhodné na výstavbu rodinných domov. Za týmto účelom si nechalo vypracovať architektonicko-urbanistickú štúdiu. Poverená projekčná kancelária navrhla dve možné riešenia zastavania danej lokality. V prvej alternatíve je navrhnutých 12 rodinných domov samostatne stojacich na mestských pozemkoch a dvoch rodinných domov na súkromných pozemkoch. V druhej alternatíve je navrhnutých 8 samostatne stojacich rodinných domov plus 10 rodinných domov v radovej zástavbe rozdelených do dvoch blokov po päť radových domov na pozemkoch mesta a dvoch rodinných domov na súkromných pozemkoch.

V severovýchodnej časti pozemkov – pozdĺž hranice jestvujúcich rodinných domov – sa nachádza VTL plynovod. Ochranné pásmo plynovodu je 20 m od osi potrubia na každú stranu. Na pozemkoch v severovýchodnej časti v smere ku štátnej ceste v ochrannom pásme VTL plynovodu je navrhovaná oddychová zóna, ktorá svojím charakterom (detské ihrisko, altánok, lavičky) bude zameraná najmä pre mladé rodiny.

Poloha lokality Pastovník

Lokalita Pastovník sa nachádza na konci mesta Hanušovce nad Topľou v jeho juhozápadnej časti smerom na Petrovce po pravej strane pod štátnou cestou. Územie

Pastovníka začína na konci Tehelnej ulice so zástavbou rodinných domov a je jej plánovaným rozšírením. Toto územie je na severozápadnej strane ohraničené Hanušovským potokom a z juhozápadnej strany lúkami a poliami, na ktorých sa pestujú poľnohospodárske plodiny. Z juhovýchodnej strany hraničí lokalita so štátnou cestou smerom na Petrovce. Dopravné napojenie tohto miesta bude zabezpečené cez jestvujúcu komunikáciu na Tehelnej ulici a cez komunikáciu okolo Hanušovského potoka. Zokruhovanie lokality až na štátnu komunikáciu v smere na obec Petrovce je plánované v budúcnosti, a to pri ďalšom rozšírení IBV. Zamýšľané rozšírenie lokality IBV NOVÁ TEHELNÁ o ďalšie pozemky zatiaľ stagnuje z dôvodu plánovanej rýchlostnej cesty R4; na predmetných pozemkoch za-

tiaľ platí ochranné pásmo rýchlostnej cesty, preto v danej lokalite výstavba zatiaľ nie je možná.

Zhrnutie

V lokalite Pastovník vznikne minimálne 12 rodinných domov s minimálne 4 obyvateľmi v jednom rodinnom dome, pričom sa tu vytvorí bývanie minimálne pre 48 obyvateľov. Nová lokalita je dopravne napojená na ulicu Tehelná a komunikáciu okolo Hanušovského potoka. Komunikácia v danej lokalite má šírku 6 metrov. Po jednej strane komunikácie je navrhnutý chodník šírky 1,5m taktiež s napojením na Tehelnú ulicu.

V navrhovanom riešení je zahrnuté aj rozšírenie novej individuálnej bytovej do budúcnosti na juhozápadnú stranu smerom na obec Petrovce. Plán do budúcnosti s rozšírením lokality o minimálne 9 rodinných domov na pozemkoch s vyššou rozlohou, pri nižšej rozlohe pozemkov je možné vybudovať až 18 rodinných domov.

Vyhlásenie ankety pre zistenie záujmu občanov o IBV v lokalite Pastovník

Na zasadnutí MsZ 26. októbra 2017 pri prerokovávaní danej problematiky a rozhodovaní, ku ktorej z dvoch navrhovaných alternatív IBV Pastovník sa prikloní,

vzišiel z pléna návrh zistiť reálny záujem priamo od tých, ktorí sa v našom meste v budúcnosti plánujú usadiť a zaujímajú sa o možnosti bytovej výstavby v Hanušovciach nad Topľou. Z tohto dôvodu je vyhlásená táto anketa.

Spracovala: Agáta Krupová

Anketová otázka

Ak uvažujete v budúcnosti o výstavbe rodinného domu v meste Hanušovce nad Topľou a lokalita Pastovník je pre vás zaujímavá, uprednostnili by ste:

A. alternatívu so samostatne stojacimi rodinnými domami, alebo

B. bývanie v radovej zástavbe?

Odpoveď na danú otázku pošlite e-mailom na adresu redakcie Hanušovských novín hanusovske.noviny01@gmail.com, alebo listom na adresu:

Mestský úrad, Mierová 333/3 Hanušovce nad Topľou, resp. osobne na podateľni MsÚ Hanušovce nad Topľou (sekretariát primátora mesta). Zaslaný e-mail alebo doručenú obálku označte **ANKETA – IBV Pastovník**.

Pýtame sa

zástupcu primátora
Martina Tkáča

na zimnú údržbu mestských komunikácií

Zima prichádza a lanské skúsenosti nabádajú k väčšej ostražitosti. Môžete povedať, čo bolo príčinou kolapsu počas vlaňajšej snehovej kalamity?

Minulý rok vznikol problém, že pracovníci menších obecných služieb (MOS) a aktívnej činnosti (AČ) neboli k dispozícii práve v období, keď sa nakopilo najviac snehu. Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou máme spravidla na rok schválených okolo 50 uchádzačov o zamestnanie. Pravidelne však dochádza k istému prerušeniu. Ak ich nechceme stratiť dlhodobo, pred tým ako im uplynie 18 odpracovaných mesiacov bez prerušenia, musia byť na jeden mesiac vyradení z evidencie ÚPSVaR-u. Až potom je možné ich opäť zaradiť do činnosti na MOS alebo AČ. Tak sa stalo, že práve v období, keď tu zasiahla snehová kalamita, nebol k promptnej dispozícii mnohopočetný tím pracovníkov MOS a AČ, ktorý by časovo postačoval na pokrytie pohotovostnej kalamitnej situácie, nakoľko sa jednalo o odpratávanie snehových nánosov a zľadovatených plôch verejného priestranstva celého mesta Hanušovce nad Topľou.

Môžete vysvetliť rozdiel medzi pracovníkmi aktívnej činnosti a MOS?

Ak sa na to pozeráme z pohľadu mesta, základný rozdiel medzi nimi je v spôsobe financovania. Na pracovníkov vykonávajúcich aktívnu činnosť podľa §52 Zákona č.5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov dostáva mesto za každého prijatého uchádzača finančné prostriedky z ÚPSVaR na zakúpenie náradia, ochranných pracovných pomôcok a na financovanie alikvotnej časti mzdy koordinátorov. Pri MOS dostáva jednotlivý uchádzač za takúto činnosť príspevok k dávke v hmotnej núdzi poskytnutý ÚPSVaR. Je to vlastne jeho dávka v núdzi za konkrétnych podmienok ustanovených zákonom, pričom musí pre mesto odpracovať najmenej 64 hodín mesačne. Mesto uzatvára ročne dohodu s ÚPSVaR podľa § 12 Zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s určením presného počtu pracovníkov MOS, ktoré sám stanovuje. Pri tejto forme zabezpečenia MOS mesto uzatvára dohodu aj so samotným pracovníkom. V nej má

pracovník presne stanovený pracovný čas, rozsah a podmienky práce. Povinnosťou mesta je zabezpečiť a uhradiť úrazové poistenie týchto pracovníkov. Sú tu aj ďalšie rozdiely uchádzačov o zamestnanie a občanov v hmotnej núdzi, ale to už je rozhovor na iné tému.

Aké opatrenia plánuje mesto prijímať tejto zimy?

V prvom rade je už zabezpečené, že počas zimných mesiacov nedôjde k žiadnemu vákuu, čo sa týka obsadenosti pracovníkmi aktívnej činnosti a MOS. Počet 40 až 50 pracovníkov je taký, že sa v prípade kalamity dajú sústrediť v jednom čase a rozložiť po celom priestranstve mesta. Čiastočným problémom môže byť, ak by ku kalamitnej situácii došlo počas víkendov. Pracovníci, o ktorých hovorím, majú totiž presne určený pracovný čas stanovený v konkrétnej dohode. Sú to v podstate dve skupiny. Za normálnych okolností jedna z nich pracuje v pondelky, utorok a stredy dopoludnia, druhá začína v stredy popoludní a pokračuje vo štvrtky a piatky v čase od 7:00 do 15:00 hod. Vo víkendové dni bude tak ako po iné roky pripravená pohotovostná služba. Presný rozpis služieb zabezpečuje Ing. Ján Eštvánik, vedúci oddelenia výstavby, životného prostredia a miestneho hospodárstva. Čo sa týka mechanizmov, k dispozícii máme jeden multicar a v prípade potreby máme predbežne dohodnuté zapožičanie jedného traktora od poľnohospo-

dárskeho družstva z obce Ďurďoš. Pri práci s týmito dopravnými prostriedkami, tak ako aj v minulosti bolo vždy zvykom, sa budú striedať dve dvojice pracovníkov, a to pri čistení chodníkov a bočných ciest od snehu.

Vyplyva majiteľom rodinných domov alebo užívateľom nehnuteľností zákonná povinnosť upratať sneh pred svojím domom, alebo je to výslovne na ich dobrej vôli, ako sa k tomu problému postaví?

Keďže nie som právnik, vypočítam si na webe zverejneným právnym stanoviskom JUDr. Jany Šmihulovej Jakabovičovej, ktorá na otázku, či povinné čistenie chodníkov od snehu je stále aktuálne, okrem iného odpovedá: „Vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností sú povinní bez prieťahov odstraňovať závrady v schodnosti chodníkov príslušných k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v súvisle zastavanom území a hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou, pokiaľ tieto závrady vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom. Je však potrebné, aby boli splnené všetky tri podmienky súčasne: chodník musí byť príslušný k nehnuteľnosti, nehnuteľnosť sa nachádza v v súvisle zastavanom území a nehnuteľnosť hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou. Ak nie je splnená čo i len jedna podmienka, povinnou osobou je správca miestnych komunikácií. V praxi to znamená, že ak ide o chodník, ktorý spĺňa všetky tri podmienky, v zimnom

Kozubalová Magdaléna:
Pani Zima (2012)

Jabčanková Kariš: Snehuliak (2014)

období musí vlastník, správca alebo užívateľ nehnuteľností zabezpečiť, aby bol chodník čistý a zbavený snehu a ľadu. Typickým príkladom je chodník patriaci obci nachádzajúci sa pred rodinným domom, susediaci s hlavnou cestou. O pravidelnú zimnú údržbu sa musí postarať vlastník rodinného domu, aj keď chodník patrí obci. Základný právny rámec tejto povinnosti je upravený v § 9 ods. 2 cestného zákona; konkrétne povinnosti zimnej údržby stanovujú všeobecne záväzné nariadenia miest a obcí. Môžu napríklad špecifikovať rozsah, spôsob a čas údržby a tiež či je povinnou oso-

bou vlastník, správca alebo užívateľ nehnuteľností. Ak by chodcovi

vznikla škoda na majetku alebo zdraví, ktorej príčinou bola záhada v schodnosti chodníku, ktorá vznikla znečistením, poľadovicou alebo snehom a nebola bez prietahov odstránená, podľa cestného zákona zodpovedá za škodu vlastník, správca alebo užívateľ nehnuteľností. Okrem toho môžu jednotlivé všeobecne záväzné nariadenia miest a obcí upravovať aj sankcie v prípade neplnenia si povinnosti. Záverom je potrebné uviesť, že verejná ochrankyňa práv podala v roku 2015 podnet na Ústavný súd, aby preveril, či je povinnosť odhŕňať sneh z obecných chodníkov obyvateľmi v sú-

lade s ústavou a medzinárodnými dohovormi. Podľa dostupných informácií, Ústavný súd zatiaľ o podnete nerozhodol." S aktuálnejšou informáciou k tejto problematike som sa nestretol.

Pripravila: (aga)

V tomto čísle Hanušovských novín uverejňujeme výber z kresieb žiakov Základnej umeleckej školy v Hanušovciach nad Topľou s tematikou zimy pod vedením Mgr. Anny Hrehovej.

Pekné mesto budeme mať, ak ho budeme spoločne zvel'ad'ovať

Ako koordinátorka aktívnej činnosti v meste Hanušovce nad Topľou pracujem už viac ako pätnásť rokov. Povieť vám, že práca s ľuďmi vôbec nie je ľahká. Naopak. Je ťažké vyhovieť všetkým tak, aby bol každý spokojný. Práve preto by som chcela trochu vyzdvihnúť snahu týchto ľudí, ktorí za ňu mesačne dostávajú 60 €. Väčšina z nich so mnou začínala a pracujú dodnes, pretože majú záujem pracovať a nesediť doma so založenými rukami. Nebolo ľahké naučiť ich pre nás tak bežným činnostiam ako okopávať, zametať, či dokonca udržať správne metlu v rukách. No kto chce, ten sa naučí všetkému. Bohužiaľ, nájdú sa aj takí, ktorí záujem nemajú a spolupráca s nimi je niekedy doslova nemožná. Ale ako sa hovorí, netreba hádzať všetkých do jedného vreca. Poznám viacerých, ktorí si už našli zamestnanie a snažia sa napredovať.

Aktívna činnosť formou menších obecných služieb pre obce je podpora udržiavania pracovných návykov dlhodobu nezamestnaného občana, ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke.

Dlhodobu nezamestnanosť občan, ktorý je poberateľom tejto dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, je uchádzač o zamestnanie, ktorý ku dňu zaradenia na aktívnu činnosť formou menších obecných služieb spĺňa podmienku znevýhodnenia

podľa zákona o službách zamestnanosti. To znamená, že je v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov a súčasne je na základe právoplatného rozhodnutia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny posúdený ako občan v hmotnej núdzi v zmysle Zákona o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov a priznala sa mu dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke.

Bohužiaľ, stále sa nájdú aj takí občania mesta, ktorí sú vždy nespokojní, sťažujú sa a hlavne kritizujú. Možno by nebolo zlé, keby každý z nás sa snažil prispieť k udržaniu poriadku na verejných priestranstvách centra a okolitých uliciach. Veď títo ľudia sa snažia robiť podľa svojich možností a schopností. Žijeme predsa spolu v jednom meste, tak sa skúsme navzájom riešiť. Veď keby nebolo ich, ako by tu vyzeralo. Úprimne? Mesto by bolo plné papierov, lístia, neupratané, zanedbané, pretože nikto z nás by dobrovoľne nezdvihol sám od seba čo i len papier zo zeme. My ho tam radšej hodíme, akoby sme mali odniesť do koša. Preto sa všetci snažme, aby sa nám dobre žilo v čistom a peknom mestečku a aby každý z nás prispel k poriadku nielen v centre mesta, ale aj v jeho okolí.

Anna Sabová

koordinátorka aktívnej činnosti

Foto: (aga)

Projekt OZ Miniregión 21 na pomoc mladým nezamestnaným

OZ Miniregión 21 realizuje projekt na podporu mladých nezamestnaných z nášho regiónu s názvom: Podpora zamestnanosti obcí mikroregiónu Hanušovce nad Topľou. Projekt je realizovaný v rámci operačného programu Ľudské zdroje, prioritnej osi 2. Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Je spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom. Zameraný je na mladých nezamestnaných vo veku do 29 rokov, tzv. skupinu NEET. Projekt umožňuje vzdelávanie v teoretickej a praktickej časti v oblastiach legislatívy, účtovníctva, daní a odvodov, využívania IT pri zamestnaní a marketingu a obchodných zručností. Ďalej umožňuje uchádzačom oboznámiť sa s odborným pracovným prostredím v rámci praktického tréningu. Účelom projektu je pripraviť uchádzačov na podmienky samozamestnania na trhu práce, ak sa preto rozhodnú a v rámci možností aj pomôcť zamestnať sa. Projektovým manažérom projektu je Ing. Michal Dvorjak. Väčšina teoretických vzdelávacích aktivít prebieha v krásnych zrenovovaných priestoroch Malého kaštieľa. Vďaka vedeniu tieto priestory, zrenovované z verejných zdrojov, poslúžia dobrému cieľu na podporu mladých ľudí z mesta a regiónu.

Jana Bašistová, tútor projektu

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE

IA MPSVR SR

VIANOČNÉ PRÍHOVORY

Narodil sa Kristus Pán, vesel' me sa ...

Konečne! Povieme si, trochu oddychu od uponáhľaného života. Súčasny vír života je veľmi náročný a ťažký. Advent stratil svoju krásu, ktorú si pamätáme už len ako malé deti, lebo ho nahradil komerčný ruch obchodných centier. Vianočne pesničky

počujeme už v novembri a bojíme sa otvoriť „konzervu“, aby sme nepočuli Tichú noc.

Prvým alarmom, že niečo veľké sa bude diať je spoločná svätá spoveď, keď milosrdnému Bohu odovzdáme svoje hriechy a zlyhania. Potom posledný finiš pečenia, varenia, upratovania, balenia darčiekov...

Vstupnou bránou Vianoc je štedrá večera uprostred rodiny. Tam prichádza pocit radosti, šťastia pohody a harmónie. Tu myslíme aj na tých, ktorí také šťastie nemajú kvôli rôznym príčinám.

Kráčame na polnočnú alebo v deň Božieho narodenia do kostola a stretávame sa s Novonarodeným Božím Synom Ježišom Kristom.

Boží Syn sa narodil na našu Zem, aby nám všetkým bez rozdielu priniesol Živú a Pravú Lásku a aby Ona zostávala v našich srdiečkach a medzi nami. Boh nás nekonečne miluje a túži nás objať touto Láskou navždy! Nebojme sa otvoriť mu svoje srdce pri jasličkách.

S touto živou Láskou dokážeme uzdraviť svoje choroby, emócie, vzťahy a neistoty.

Prajem nám všetkým, aby Novonarodený Ježiš nám zohrieval naše srdcia svojou nekonečnou Láskou a menil ich „z kamenných na srdce z mäsa.“ (Ez 36,26)

Na každého myslím v svojich každodenných modlitbách ...

Duchovný otec Martin Telepun
Rímskokatolícka farnosť Nanebovzatia

Panny Márie

Hanušovce nad Topľou

S nami Boh!

Vianoce sú, keď nemáš hriech. Vianoce sú, keď si šťastný a nie sám. Vianoce sú, keď naplňaš Boží plán. Iba vtedy môžeš cítiť pokoj, zmier. Vianoce sú, keď máš čisté slová na perách. Vianoce sú, keď pokľakneš k jasličkám. Vianoce sú, keď máš úsmev na tvári. Vianoce sú, keď z nás radosť zažiarí.

Slová tejto vianočnej piesne nám približujú pravú podstatu kresťanských Vianoc. Boh prichádza ako malé nevinné dieťa, aby nijaký človek na celom svete nemusel prežívať samotu a opustenosť vo svojom živote. Aby nikto nebol smutný, ale aby každý zažíval nádej, radosť a šťastie, ktoré z príchodu Ježiša pramenia. Byť milovaný je túžbou

a potrebou každého človeka a Boh vo svojej láske toto svojím príchodom naplňa. Všetci, ktorí príjmu do svojho života toto malé Dieťa ako svojho Spasiteľa a Vykupiteľa, zakúsia odpustenie, uzdravenie, radosť, zmier, pokoj a úsmev na tvári po celý život. Toto je ozajstné posolstvo Vianoc, ktoré sa ponúka tým, ktorí uveria, že Boh vo svojej láske zachraňuje človeka. Kto uverí, zažije skutočné narodenie Ježiša vo svojom srdci, z ktorého bude čerpať lásku, silu a pokoj ponúkajúc ich

svojim blízkym v každodennom živote. Preto pristúpme k sláveniu týchto Sviatkov s čistým srdcom, aby sa v ňom mohol nanovo narodiť Kristus Pán, ktorý má moc zmeniť staré na nové, choré na zdravé, hriešne na sväté, smutné na veselé a tak priniesť pravú istotu, že s nami je Boh. Potom darčeky, stromček či štedrá večera sa stanú krásnou súčasťou pravých kresťanských Vianoc. Dovoľme Kristovi urobiť zázrak Vianoc v našich rodinách a vzťahoch.

Z celého srdca všetkým Vám žehnám a u novonarodeného Ježiša vyprosujem, aby tieto Vianoce boli novou skúsenosťou so živým Bohom, ktorý prichádza navrátiť stratný raj.

CHRISTOS RAŽDAJETSJA!

SLÁVIME JEHO!

Mgr. Pavol Seman

gréckokatolícky farár

farnosti Hanušovce nad Topľou

V každom roku si ľudia pripomínajú rôzne výročia. Niektoré sa týkajú osobného života, niektoré rodinného, iné spoločenského, politického či náboženského. Jedny sú radostné a iné zasa smutné. Aj v tomto roku sme si v spoločnosti pripomenuli vzácné okružie výročia.

Rok 2017 je vzácnym rokom napr. na pripomenutie si okružných narodenín Jozefa Miloslava Hurbana (18.3.1817-25.2.1888) – evanjelického kňaza, prvého predsedu Slovenskej národnej rady, politika, spisovateľa, novinára, jedného z vodcov slovenského povstania v r. 1848-1849 a stúpenca myšlienok Ľudovíta Štúra.

Návrat domov po 100 rokoch

Popri tomto výročí isto nielen v cirkvi, ale aj v spoločnosti rezonovalo ešte jedno okružie jubileum, a to 500. výročie reformácie, o ktorú sa v najväčšej miere zaslúžil Dr. Martin Luther a ktorého myšlienkami reformácie je v dnešnej dobe ovplyvnených okolo 500 mil. veriacich ľudí po celom svete.

My sme si v hanušovskom evanjelickom a. v. cirkevnom zbore popri výročí reformácie pripomenuli aj jedno smutné výročie, keď v roku 1917, počas prvej svetovej vojny, boli z veže Evanjelického chrámu zrekvírované (odobraté) dva zvony – stredný a malý.

Foto: Adam Lipták

Zo zápisov biskupskej kanonickej vizitácie z 18. a 19. júna 1926, ktorú vykonal Jur Janoška, biskup Východného dištriktu, uvádzam nasledovné:

Dva zrekvírované zvony v roku 1917

Stredný zvon - 350 kg – text: „Fusa per Paulum Schmidt in gravitate VI.cent Eperiessi ni ano 806. Ecclesia Hanusfalvensis aug:conf:addict curavit sub inspectoratu spectabilis d(omi)ni Francisci Szeghy de Szegfalu.“

Preklad: „Uliaty Pavlom Schmidtom vo váhe (cca) 336kg v Prešove roku 1806. Dáva(daruje) Evanjelický a. v. hanušovský cirkevný zbor pod vedením inšpektora (dozorca) urodzeného pána Františka Szeghyho.

Malý zvon - 167 kg – text: „Seltenhoffer Frigyes Fiai Cs. És M kir. udvari harangóntók Sopronban 1658 sz. Et hanusfalvi evang. egyház Urbán Adolf lelkeszsége alatt 1902.“

Preklad: „Cisárski a maďarskí (uhorskí) kráľovskí dvorskí zvonolejáři, synovia Fridricha Seltenhofferu v Šoproni, číslo 1658, po as dušpastierstva (keď bol kňazom) Adolfa Urbana v hanušovskej evanjelickej cirkvi, 1902.

(Zbor za tieto dva zrekvírované zvony dostal 2068 korún.)

V roku 1922 evanjelici s finančnou podporou vystahovaných evanjelikov do USA dali uliať stredný zvon – **nový** - 354 kg s textom: „**Uliaty som zo štedrosti a na pamiatku do Ameriky vystahovaných ev. a. v. cirkevníkov hanušovských v roku 1922. Uliat Buchner priem. uč. spol. Prešov.**“

Lenže z dvoch zrekvírovaných zvonov sa vrátil do veže kostola len jeden. Preto pri 500. výročí reformácie a 100. výročí odobratia dvoch zvonov z veže rozhodli sme sa vrátiť na pôvodné miesto nový zvon.

Stalo sa tak 27. augusta 2017, v 11. nedeľu po Svätej Trojici, na pamiatku posvätenia Božieho chrámu. V slávnostnom sprievode z evanjelickej fary cez mesto, na konskom povoze, za účasti mnohých veriacich, bol zvon dovezený do Božieho chrámu, aby sa vrátil po 100 rokoch na miesto, kde ho naši

Foto: Adam Lipták

nad Topľou, pána primátora a pozvaných hostí. Slávnostný deň bol zakončený koncertom Sólistov Veľkého zboru Donských kozákov.

V tomto čase je zvon pripravený na montáž do veže. Ak sa nič nepredvídané nestane, prvýkrát by sme mali počuť zvoníť všetky tri zvony na Štedrý večer. Z Evanjelickeho a.

v. kostola v Hanušovciach nad Topľou sa tak po 100 rokoch ozve hlas troch zvonov. Nikto z nás, ktorí žijeme v Hanušovciach nad Topľou, sme nepočuli zvoníť tri zvony z nášho kostola, preto verím, že naša generácia bude mať o to väčší dôvod tešiť sa z narodenia Pána Ježiša Krista. Z toho, že Spasiteľ a Vykupiteľ sveta prišiel na túto zem kvôli nám – hriešnym ľuďom túžiacim po spásy a večnom živote. Nech sa nesie hlahol všetkých zvonov, nielen našich, ale všetkých nad týmto mestom a volá Boží ľud k nasledovaniu a viere v Pána Ježiša Krista. Nech hlahol zvonov volá k Božej blízkosti v chrámoch, oslave a chvále Pána. A rovnako nech hlahol zvonov vyprevádza cestou

Foto: Kristína Štupáková

predkovia z lásky voči Pánovi a svojej cirkvi k oslave Trojjedinného Pána darovali. K radosť domáчих i hostí bol zvon prinesený pred oltár v chráme.

Posviacka zvona bola vykonaná dôstojným bratom biskupom Slavomírom Sabolom (biskupom Východného dištriktu ECAV na Slovensku) 29. októbra 2017 (dva dni pre pamiatkou reformácie). Aj preto sme nový zvon pomenovali „**reformačný zvon**“. Slávnosť sa konala za účasti bratov farárov z rímskokatolíckej a gréckokatolíckej cirkvi v Hanušovciach

večnosti všetkých umierajúcich do Božieho kráľovstva.

Prajem Vám, aby nielen počas prichádzajúcich Vianoc, ale stále, bol v našich rodinách a okolí pokoj a čas naplnený radosťou a Božím požehnaním. Nech oslava a chvála z našich úst patrí jedine Jemu – Pánovi Ježišovi Kristovi. Teraz, ale aj v novom kalendárnom roku 2018.

Soli Deo Gloria.

Martin Škarupa, zborový farár

Foto: Nikola Sochová

Slávnosť posviacky reformačného zvona ECAV v Hanušovciach nad Topľou

V nedeľu 29. októbra 2017 sa v hanušovskom kostole evanjelickej cirkvi a. v. konala slávnosť posviacky nového zvona pri príležitosti 500. výročia reformácie. Pri tejto príležitosti získal nový zvon pomenovanie Reformačný zvon.

Slávnosti za hojnej účasti veriacich sa zúčastnil biskup Východného dištriktu Evanjelickej cirkvi augsburského vy-

v hanušovskom evanjelickom zbore ako farári pôsobili v rokoch 1994-1998, hanušovský rímskokatolícky farár ThLic. Martin Telepun a hanušovský gréckokatolícky farár Mgr. Pavol Seman. Hostí víťali domáci farári manželia Mgr. Martin Škarupa a Mgr. Eva Škarupová Lašáková

Bola nedeľa dopoludnia a vonku husto pršalo. Pani farárka, ktorá sa náhodou v tej istej chvíli ocitla na kostolnom dvore ako aj ja a ešte niečo kontrolovala či zabezpečovala, ma popritom poinformovala, kde bude

térov. Pred oltárom privítala všetkých prítomných, vrátane primátora mesta Štefana Straku, zborová farárka Eva Škarupová Lašáková. Jej slová predznamenovali hlavnú myšlienku, hlavný dôvod tohto spoločného stretnutia, a to posviacku nového Reformačného zvona. Po nej, po spevoch i slovách z Biblie, sa prítomným prihovril biskup Východného dištriktu ECAV Slavomír Sabol. Pozornosť veriacich upriamil na 500. výročie reformácie, ktoré si celý protestantský kresťanský svet v tomto roku pripomína ako významnú udalosť, čo spôsobila veľký pohyb v rámci Európy a neskôr aj v celom svete. Vyzdvihol čin Dr. Martina Luthera a okrem iného uviedol: „História nás učí, že akcent na človeka, ktorý samotným výkonom chcel ísť cestou posvätenia, mnohokrát zakrýval Kristove skutky, jeho vykupiteľskú moc, a preto znovuoobjavenie evanjelia bolo cestou, po ktorej nás iní nazvali evanjelikmi, deti evanjelia, kresťania idúci

znania na Slovensku Mgr. Slavomír Sabol, tajomník Biskupského úradu VD ECAV Mgr. Peter Mihoč, námestná farárka na mieste tajomníčky pre vnútornú misiu VD ECAV Mgr. Emília Mihočová Kmecová, námestný farár Cirkevného zboru ECAV Hanušovce nad Topľou Mgr. Slavomír Gallo, manželia Mgr. Ondrej Peťkovský a Mgr. Zuzana Peťkovská, ktorí

po skončení Služieb Božích sadenie stromu. Hlavou mi vzápätí prebehla myšlienka: Ako budem fotiť v tom daždi?

Prišla som skoro, kostol sa len začínal zapíňať. Speváci skúšali hlasivky, hudobníci dolaďovali svoje nástroje.

Slávnostné Služby Božie začali príchodom sprievodu duchovenstva a zástupcov presby-

cestou evanjelia.“ K posviacke zvona uviedol: „Posvätiť v našom evanjelickom kresťanskom chápaní znamená vrátiť jeho hodnotu a to, čím samotný zvon je, do našich myslí, aby bol v našich srdciach posvätený, aby sme rozumeli jeho službu a aby sme sami podľa jeho hlasu, ktorým nás pozýva ku spoločenstvu s Bohom, aby sme tomu hlasu rozumeli.“

Biskup Sabol sa vo svojej kázni zameril na to, ako sa od biblických dôb zmenil nástroj na zvolávanie k službe Bohu so zdôraznením, že hoci sa nástroj v priebehu tisícročí zmenil, jeho význam ostal v platnosti rovnaký – pozvanie k službe Bohu. Za Mojžišových čias zvolávali ľudí na Boží vrch trúbou zo zvieracieho, zvyčajne baranieho rohu zvanou šofar. Zvony v kresťanskom svete sa prvýkrát objavili až v 6.-7. storočí po Kristovi. Preto sa o hlahole zvonov v Biblii dočítať nedá. A tak biskup Sabol hľadal paralely medzi biblickými časmi a súčasnosťou, medzi tým, čo žiadal Boh od Mojžiša a jeho ľudu a čo žiada od človeka dnes: „Mojžiš dostal príkaz, aby ohraničil priestor samotného vrchu Sinaj, aby jasne zdôraznil, že toto miesto je miesto posvätné, ku ktorému nemôžu pristupovať, ako sa im zachce, ale s veľkým rešpektom a s veľkou bážňou voči Pánu Bohu. Chcel by som to, bratia a sestry, podčiarknuť aj pre vás: Ak zaznejú zvony tuná v Hanušovciach z tejto kostolnej veže, nech je to pre vás hlas Boží, signál k tomu, aby ste nechali všetko vo svojom konaní a prišli na toto miesto, ktoré bolo posväťou oddelené, aby ľud Boží sa tuná stretával so svojím Bohom.“

Som iného vierovyznania, ale slová biskupa Sabola ma oslovili. Hovoril totiž o všeobecných i konkrétnych platných pre akéhokoľvek kresťana: „Ak nás volá zvuk Boží, volá nás sem ako svoje dieťky. Boh má rád mňa, ale má rád aj toho môjho suseda, aj toho, kto mi ublížil. (...) Keď máme svoje deti alebo máme ľudí, za ktorých sme zodpovední, musíme si byť vedomí toho, že k službám Božím sa neposiela. K službám Božím sa vodí ...“

Po posvätení zvona, ktoré sa u evanjelikov a. v. koná nie svätenou vodou, ale Božím slovom, biskup Slavomír Sabol rozozvučal Reformácky zvon v kostole ako prvý. Nasledoval ho v tom hanušovský zborový farár Martin Škarupa, ktorý sa priznal, že tento zvon počul zvonieť už vo zvonárskej dielni v Brodke u Přerova u rodiny Dytrychovej, ktorá ho odliala. (Je to tá istá rodina a tá istá dielňa, v ktorej v roku 1991 odlievali štyri malé zvony aj pre hanušovský rímskokatolícky kostol.) Spomenul aj pohnutie a veľkú radosť, ktoré cítil, keď tento zvon v auguste prevážali z fary v slávnostnom sprievode až sem do kostola.

Slávnosti sa zúčastnili aj manželia Peťkovskí, ktorí v minulosti pôsobili v Hanušovciach nad Topľou štyri roky a teraz v dôchodkovom

veku žijú v Trenčianskych Stankovanoch. Spomínali na obdobie, keď do hanušovskej farnosti patrili ešte aj Bystré a Hermanovce, na to, že ich k Hanušovciam a hanušovským fľiám Pavlovce, Medzianky a Petrovce, ale aj k Vlači viažu trvalé krásne spomienky. „Spomienky sú jedno, ale to, čo prežívame, to je to, čo nás blaží, čo nás povzbudzuje v živote a často sme si spomínali nielen na túto službu v cirkevnom zbore, ale širšie v tomto bratstve Šarišského seniorátu,“ povedal Ondrej Peťkovský. Jeho pani manželka svoje city k Hanušovciam vyjadrila slovami: „Hanušovský kostol je typický tým, že je vždy plný. A dnes je mimoriadne plný a je to také zvláštne, lebo pozerám po ľuďoch a už veľmi málo vidím tých, čo za našich čias tu boli, lebo sú to už roky, odkedy sme preč ... ktosi, mi zakýval ... takže vás všetkých pozdravujem ... To puto bolo veľmi silné a myslím, trvá do dnešných čias. A som vďačná Pánu Bohu za tento cirkevný zbor, v ktorom sme síce boli krátko, ale v našich srdciach ostali naň hlboké stopy.“ Nakoniec pán farár Peťkovský ešte doložil, že nevdojak, keď pán biskup v kázni vyslovil myšlienky o symbolike zvonov, spomenul si na jeden veršík, ktorý si pamätá z čias, keď pôsobil v bývalej Juhoslávii, v Aradáci na Dol-

nej zemi. Tam na novouliaty zvon dal žiak štúrovskej generácie Leopold Abaffy, známy ako spisovateľ a náboženský publicista, napísať veršik: „Pro veselé, veselé hrám, v nešťestí strašne hučím, zbožných do chrámu zvolávam, mŕtvych Bohu poručím.“ A tak poželal, aby aj Reformačný zvon na veži evanjelického kostola plnil všetky tieto funkcie počas života veriacich tohto cirkevného zboru až po vyprevadenie na poslednú cestu.

Po manželoch Peťkovských sa prítomným prihovoriť duchovní otcovia rímskokatolíckej a gréckokatolíckej cirkvi. Duchovný otec Martin Telepun spomenul deň, keď prevádzali Reformačný zvon na konskom povoze v sprievode veriacich cez Hanušovce. Vtedy na jeho uvítanie mohutne znali zvony aj na ďalších dvoch hanušovských kostoloch. Keď potom prišiel do chrámu slúžiť sv. omšu, tak sa ho ktosi pýtal, prečo pätnásť minút zvonili zvony, čo sa stalo, lebo také niečo sa deje iba pri významnej udalosti alebo katastrofách. „Nebojte sa,“ povedal im, „do radov zvonov prichádza najmladší brat, ktorého pred sto rokmi odiaľ zobrali.“ Otec Martin potom odovzdal prítomným pozdravy veriacich z druhého náprotivného brehu, kde stojí katolícky kostol a Hanušovce vložil do ochrany Nanebovzatej Panny Márie, ktorá je patrónkou tunajšieho katolíckeho kostola.

Duchovný otec Pavol Seman sa zase vo svojom príhovore priznal k tomu, že v evanjelickom chráme je vo svojom živote vôbec po prvýkrát. Nemal tú možnosť, lebo predtým pôsobil pri hraniciach s Ukrajinou a tam gréckokatolíci vytvárali spoločenstvo s pravoslávnyimi veriacimi. „Mám tridsaťdeväť rokov, som sedemnásť rok kňazom, ale na evanjelickej bohoslužbe priamo som bol dnes prvýkrát. Cítim obrovskú radosť a som vďačný za pozvanie. (...) Vzdávam Bohu chválu,

lebo sa plní to, čo je v Písme napísané, že kde dvaja alebo traja sú v mojom mene, tam som aj ja medzi nimi.“

V závere Služieb Božích pán farár Škarupa poďakoval všetkým tým, ktorí svojimi milodarmi štedro prispeli na zvon a pozval k sadeniu reformačného stromu vonku v areáli kostolného dvora.

Keď sme vyšli vonku z kostola, nechcelo sa mi veriť, že svieti slnko. Tá ponurosť a dážď, ktoré ma sprevádzali na ceste do kostola, boli preč. Fúkal silný vietor, ale obloha bola jasná. O posadenie reformačného stromu sa zaslúžil nielen pán biskup, ale všetci prítomní farári. Každý jeden priložil ruku k dieľu. A čo to bol za strom? Jabloň. Ako vysvetlil biskup Sabol, reformátor Martin Luther raz vyslovil výrok, v ktorom sa skrýva veľká sila a nádej veriaceho človeka čerpajúceho z Kristovho evanjelia: „Keby som vedel, že zajtra skončí svet, napriek tomu by som dnes zasadil jabloň.“

Ako viacerí v ten deň podčiarkli, svoju históriu začal písať zvon, ktorý nemohol dostať priliehavejší názov ako dostal. Bola to chvilka historická, ktorá sa zapisuje do kroniky hanušovskej evanjelickej cirkvi i kroniky mesta Hanušovce nad Topľou.

Text a foto: Agáta Krupová

0 donských kozákoch – speváckom zbore i etniku

Súčasťou osláv posviacky reformačného zvona bolo vystúpenie speváckeho zboru donských kozákov z Viedne. Zbor donských kozákov sa v nedeľu popoludní v evanjelickom kostole predstavil najmä piesňami ruskej ortodoxnej liturgie. V pondelok 30. októbra 2017 večer v kultúrnom dome zasa v prevažnej väčšine znali krásne nostalgické i rezko temperamentné ruské a ukrajinské ľudové piesne. Hneď podchytili publikum, ktoré nadšene tleskalo a sem-tam si so zborom spolu aj zaspievalo.

Predpokladám, že mladá generácia nevie, kto boli a sú donskí kozáci. My starší si ešte minimálne pamätáme knihu Michaila Šolochova Tichý Don, ktorú sme voľakedy museli lúškať v rámci povinného čítania. Dnes som veľmi rada, že som ju voľakedy čítala. Šolohov patrí k najprekladanejším ruským autorom. V dvojväzkovej knihe, ktorú mám aj vo svojej súkromnej knižnici, zachytáva život a premeny v jednej donskej dedine počas občianskej vojny pred sto rokmi. V tom čase u nás – teda vtedy ešte v Rakúsko-Uhorsku – prebiehali boje počas 1. svetovej vojny, rekvirovali zvony na vojenské účely a podobne. Tak sa stalo, že v dôsledku nedostatku

farebných kovov na vojenské účely zhabali aj kostolné zvony z oboch hanušovských kostolov. Na Done nehabali zvony, ale zúrila občianska vojna medzi prívržencami bielych a prívržencami červených. Z histórie dobre vieme, že nakoniec zvíťazili červení. Mnohým od nastupujúceho tvrdého režimu po roku 1917, teda po vypuknutí Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie (tak sme túto udalosť za mojich školských čias volali), hrozila smrť alebo iné tvrdé perzekúcie ich a ich rodín; preto mnohí emigrovali do západnej Európy. Tí, ktorí v Rusku ostali, boli personami non grata a do roku 1943 mali kozáci zakázané slúžiť v Červenej armáde.

Kto však donskí kozáci sú?

Kozáci je pomenovanie obyvateľov stepí juhovýchodnej Európy a juhozápadného Ruska. Na stránkach Wikipédie sa v rýchlosti dozvieme, že oproti okolitým etnikám sa kozáctvo vyznačuje osobitnými sociálnymi a historickými koreňmi a že sa v nich spája najmä svojbytnosť Ukrajincov a Rusov, ale aj svojbytnosť Kalmykov, Baškircov, Tatárov, Osetincov a iných ázijských etník. Kozáci boli známi najmä vojenským a jazdeckým majstrovstvom. Prvé písomné zmienky o nich sú v ruských letopisoch a kronikách z rokov 1395 a 1444. Etymologický význam slova kozak nie je jednoznačný. Jeho pôvod má totiž niekoľko možných verzií. Ako najpravdepodobnejší sa uvádza pôvod z turkického slova kazak, ktoré znamená slobodný človek, ale aj dobrodruh. Nuž a pre úplnosť dodávam, že Don (po rusky Дон) je rieka v európskej časti Ruskej federácie, prameniaca na juh od Moskvy v meste Novomoskovsk a vlievajúca sa do Azovského mora pri meste Rostov nad Donom. Dĺžka toku je približne 1 870 kilometrov.

Slovo kozák počas minulého režimu automaticky asociovalo antibolševizmus, boj proti nemu. Ako národ majú totiž kozáci bojovnosť zakódovanú hlboko vo svojich génoch. Preslávili sa napríklad tiež vo vojne

pokračovanie na nasl. strane ►

pokračovanie z predchádzajúcej strany ►

s Napoleonom Bonapartem v roku 1812. No v Hanušovciach tentokrát Donskí kozáci poriadne zabojovali na poli kultúry nádherným spevom. Veľký zbor donských kozákov založil v roku 1981 ataman Peťa Chudákov, jeho umelecký vedúci. Sídli vo Viedni pod názvom Bolschoi Don Kosaken Chor. Toto teleso, ktoré tvoria profesionálni operní speváci, patrí k najúspešnejším speváckym zborom na svete. Na Slovensku účinkujú veľmi často, a tak v závere svojho vystúpenia nám zaspievali slovenskú pieseň Tancuj, tancuj, vykrúcaj. No spievali najmä piesne rodného kraja svojich predkov, v ktorých sa zrkadlí búrlivá história kozákov a spôsob ich života. To všetko sa odrážalo aj v ich koncertnom oblečení – kozáckych uniformách.

Text a foto: (aga)

Opravujeme najreprezentatívnejšiu svetskú stavbu Vranovského okresu

Národná kultúrna pamiatka - kaštieľ rodiny Dessewffyovcov - nazývaný aj Veľkým kaštieľom v Hanušovciach nad Topľou je v súčasnosti v najrozsiahlejšej obnove od roku 1776, odkedy je sídlom múzea. Obstarávateľom rekonštrukcie je Krajské múzeum v Prešove, pod správu ktorého patrí aj organizačná jednotka Kaštieľ a archeopark v Hanušovciach nad Topľou. Finančné prostriedky v objeme 350.000 € poskytol zriaďovateľ múzea Prešovský samosprávny kraj.

V o verejnom obstarávaní podľa platných zákonných noriem spomedzi štyroch uchádzačov splnila všetky podmienky súťaže s najlepšou cenovou ponukou prešovská firma PEHAES, a.s., ktorá má s rekonštrukciou historických pamiatok patričné skúsenosti. V tejto etape obnovy pamiatky so zreteľom na poukázanie výšku financií realizujeme obnovu fasády kaštieľa s akcentom na najvýznamnejšie umelecko-historické prvky barokovej architektúry. Obnoví sa pôvodná farebnosť z 1. polovice 18. storočia a všetci milovníci hanušovského panstva budú môcť vzhliadnuť aj k obnove vstupného fortikusu, do ktorého sa vráti pôvodná mramorová nápisová tabuľa o staviteľoch kaštieľa; táto je v súčasnosti sekundárne osadená vo vstupnom foyeri múzea, ktorá sa realizuje vďaka projektu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A PL-SK. V rozsahu obnovy pamiatky sa zamurujú aj nepôvodné dve arkádové okná na hlavnom priečelí a obnoví sa ich pôvodná baroková

podoba. Pri rekonštrukcii fasády je neodmysliteľnou súčasťou výmena odkvapového a žľabového systému za pôvodné medené. V ďalšej časti tejto etapy obnovy kaštieľa rekonštruujeme aj okná, ktorým v rámci reštaurovania prinavrátame podobu z 2. polovice 19. storočia.

Podkladom na rekonštrukciu je architektonický návrh Ing. arch. Marka Vatehu zo Stropkova. Jeho súčasťou je nedávno vyhotovený architektonicko-historický výskum od Mgr.

art. Michaely Haviarovej a jej manžela Mgr. art. Tomáša Haviara, špičkových odborníkov na danú problematiku obnovy pamiatok na Slovensku. Súčasťou výskumu a podkladových materiálov pre riadnu obnovu z veľkej časti je aj historický výskum z pera Mgr. Tomáša Januru, PhD., vedeckého pracovníka Historického ústavu SAV.

Po Malom kaštieľi a renesančnom dome správcu je Veľký kaštieľ v krátkom časovom úseku už treťou obnovovanou národnou kultúrnou pamiatkou v historickom jadre pamiatkovej zóny Hanušoviec.

V súvislosti s rekonštrukciou Veľkého kaštieľa treba uviesť aj interiérové úpravy a zmeny v podobe novej archeologickej expozície v grófskych pivniciach kaštieľa, ktorá sa realizuje vďaka projektu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A PL-SK. Okrem toho pripravujeme reінštaláciu historickej expozície z dejín Vranovského okresu. V priestoroch, kde sa pôvodne nachádzala archeologická expozícia, bude do konca roka 2017 inštalovaná expozícia *Dessewffy – zabudnutý rod*. Realizácia tejto expozície je možná vďaka úspešnému projektu Fondu na podporu umenia a vďaka finančnej dotácii Prešovského samosprávneho kraja.

Text: Samuel Bruss, Foto: Peter Pjenčák

Naša farnosť je otvorená každému

Gréckokatolícka farnosť Hanušovce nad Topľou sa snaží byť živou farnosťou, kde sa celý rok konajú rôzne aktivity pre deti aj dospelých. Február bol bohatý na rôzne akcie pre malých aj veľkých. Fašiangová sezóna v našej farnosti začala tradične rusnáckym plesom, ktorý sa konal už po deviatykrát. Dospelí sa mohli do sýtosti vyblázniť pri skvelej hudbe, pričom zábava trvala až do skorého rána. Začiatkom februára sa tiež konala tradičná farská zabíjačka, kde stačilo len prísť a ochutnávať rôzne mäsové špeciality, ktoré pripravovali miestni farníci. Zábavu pre deti sme prichystali spolu s farníkmi z filiálky Bystré v podobe karnevalu, ktorý sa tam konal v poslednú februárovú nedeľu. Nechýbali originálne masky, súťaže a hry pre deti a samozrejme občerstvenie a ceny pre najkrajšie masky.

Dňa 22. marca sa v našom protopresbyteriáte konala biblická olympiáda, kde družstvo zo ZŠ Bystré skončilo na 3. mieste a družstvo zo ZŠ Hanušovce nad Topľou obsadilo 1. miesto, čím postúpilo do archieparchiálneho kola a tu nakoniec obsadilo 10. miesto.

Prvého apríla sa v našej farnosti konalo prvé formačné stretnutie kantorov za účasti 20 kantorov z okolitých farností.

Počas pôstneho obdobia sme sa rôznymi duchovnými obnovami a krížovými cestami pripravovali na slávenie Kristovho vzkriesenia. Vzácná návšteva z Vatikánu v osobe arcibiskupa Cyrila Vasiľa k nám zavítala

týždeň pred odpustovou slávnosťou. Hlavným slúžiteľom na našej odpustovej slávnosti bol nový humenský vikár otec Martin Zlacký. Po týchto významných udalostiach sme sa museli rozlúčiť s našim dlhoročným duchovným správcom, ale pre mnohých aj blízkym priateľom otcom Miroslavom Ilkom. Aj keď to nebolo ľahké, s radosťou a plní očakávania sme privítali nového správcu farnosti a dekana otca Pavla Semana aj s jeho milou rodinou. S otcom Pavlom sa v našej farnosti začali sláviť sväté večierne a iné pobožnosti, o ktoré je čoraz väčší záujem.

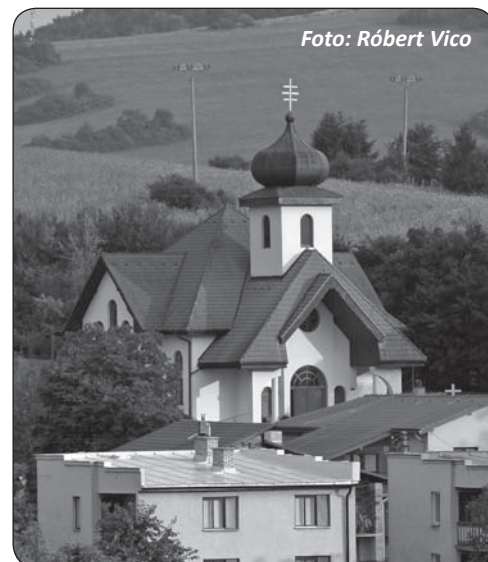

Foto: Róbert Víco

Aj s otcom Miroslavom, ale aj teraz s otcom Pavlom sa robia rôzne stretnutia pre deti a mládež, či už v prírode alebo pri športových aktivitách, modlitbové stretnutia alebo oddychové popoludnia, ktoré slúžia na vzájomné zblíženie i osobné rozhovory či už medzi farníkmi alebo aj s duchovným otcom. Naša farnosť sa snaží byť aktívna a otvorená nielen pre svojich farníkov, ale pre každého, kto chce byť súčasťou tohto spoločenstva.

Bc. Katarína Antušová

MESTO HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Milí naši jubilanti – 70, 75, 80, 85, 90, 95
a najstarší obyvateľ mesta 96 r.,
vo štvrtok 14. decembra 2017
v Malom kaštieli o 11:00 hod.

prípravujeme pre Vás slávnostné stretnutie s primátorom mesta pri príležitosti Vášho životného jubilea.

PROGRAM: Báseň
Otvorenie slávnosti
Pieseň pre vás POZVÁNKA
Pozdrav primátora mesta
Vinšujú vám - koledníci
- ZUŠ
Vianočné darčeky
Pieseň pre vás
Slávnostný obed
Záver

NA STRETNUTIE S VAMI SA TEŠIA ORGANIZÁTORI

Bc. Ľubica Tomková, riaditeľka
Mestského kultúrneho strediska

Štefan Straka
primátor mesta

Narodili sa

Marína Kolarčíková
Timotej Futej
Karin Krajňáková
Matúš Kura
Zdenka Horvátová
Miroslav Hlucho-Horvát
Daniel Pirko-Puľo
Lukáš Fiľo
Marián Čikala
Michal Nižnianský
Mathias Galdun
Dominik Horvát
Eliška Balážová
Dávid Horvát
Marek Gábor
Lenka Puľová
René Puľo
Rebeka Galíková
Tomáš Sekeľ
Eliška Anna Ondrová
Lukáš Cibrik
Marika Horvátová
Mirielle Voľanská
Adrián Andrej
Matilda Onděčková
Ema Digoňová
Branislav Pirko-Puľo
Denis Horvát
Dávid Nanjaš
Sofia Tancošová
Monika Čikalová
Marta Horvátová
Tamara Zribková
Šimon Klimčo-Havran
Štefan Matejovič
Sabína Kroková
Filip Knašínský
Michal Puľo
Karin Fiľová
Mathias Gajdoš
Šimon Potočník
Amélia Hudáková
Šimon Socha
Patrícia Čikalová
Nela Straková
Júlia Ivaničová
Amália Straková
Isabella Katriňáková
Alžbeta Mudráková
Nela Horvátová
Eva Čurová
Matej Hovanec
Judita Fiľová
Anna Molitorisová
Dominik Koščo
Martina Horvátová
Kristián Puľo
Renáta Horvátová

Manželstvo uzavreli

Dezider Danyi – Lucia Puľová
Miroslav Mitáč – Eva Horvátová
Martin Socha – Jana Humeníková
Jozef Čikala – Tatiana Hušová
Pavol Zviják – Soňa Kočíšková
Jaroslav Ivanič – Anna Sabová
Ing. Daniel Zápotoka – Mgr. Veronika Ferková
Ing. Ľuboš Socha – Ing. Mgr. Mária Belanová
Stanislav Dančo – Lucia Vozárová
Slavomír Velebír – Miroslava Čurlíková
Jakub Eliaš – Silvia Švorcová
Jozef Ovšák – Zuzana Pištová
Martin Kopas – Katarína Veľasová
Michal Horvát – Margita Balogová
Andrej Velebír – Táňa Lazorová
Radovan Gajdoš, Zoja Novobilská
Stanislav Bambuch – Eva Hlucho-Horvátová
Ing. Július Kéry – Mgr. Zlata Šatková
Michal Krofta – Lenka Grittová
Ing. Jozef Knašínský – Terézia Verčimáková
Lukáš Goga – Patrícia Boglarská
René Peta – Marta Horvátová
Michal Sabo – Zuzana Kolesárová
Ondrej Šatura – Anna Šimková
Patrik Onofrej – Slavomíra Morochová
Ing. Matúš Krivák – Katarína Timková
Branislav Glod – Jarmila Dančová
Ing. Ján Sciranka, PhD. – Monika Velebírová
Ivan Sabo – Bernadeta Komová
Ing. Tomáš Piso – Júlia Moravcová
Jozef Daňko – Slavomíra Sabolová
Peter Školuda – Monika Juhášová
Miroslav Boháč – Erika Denkovičová
Tomáš Jusko – Patrícia Pirko-Puľová
Pavol Kiňa – Dana Giňová
Igor Veľčko – Simona Orečná
František Tkáč – Mgr. Kristína Rampáčková
Jozef Puľo – Jana Ferková

Blahoželáme!

Životného jubilea sa dožili

70 rokov

Čabalová Jarmila
Dráp Jozef
Fáber Andrej
Ferková Terézia
Hermanovská Helena
Horvátová Irena
Horvátová Mária
Ilavská Elena
Kolesárová Ema
Kostová Anna
Kozlovský Vladimír
Ľalo Pavel, JUDr.
Macejková Alžbeta
Maga Viktor
Magová Irena
Paľová Mária
Sabo Jozef
Sabová Anna
Tomka Marián
Velebírová Mária

75 rokov

Cibriková Anna
Geratová Magdaléna
Gerhardtová Marta
Golmicová Eva
Kopas Ján
Prochyrová Mária
Sabo Juraj
Sabol Imrich
Ščepita Andrej

80 rokov

Harčar Vojtech
Hlucho-Horvát Andrej
Homa Jozef
Kopasová Mária
Lukáč Ján
Maščuchová Mária
Molitoris Juraj
Pivovarníková Mária
Skríňák Jozef

85 rokov

Franková Hermína
Hanzová Anna
Líšková Alžbeta
Mikitová Mária
Molitoris Ján
Molitorisová Mária
Sabo Michal
Švačová Anna

90 rokov

Hrehová Barbora
Polačková Helena
Rusnáková Veronika
Verčimáková Mária

95 rokov

Ferencová Zuzana

Najstarším obyvateľom Hanašoviec nad Topľou je Michal Matika, ktorý sa tohto roku dožil 96 rokov

Opustili nás

Mária Martančíková	3.1.2017
Helena Puľová	10.1.2017
Štefan Glod	19.1.2017
Aladár Vitkovič	1.2.2017
Anna Kmečová	11.2.2017
Eva Hudáková	19.2.2017
Elena Kučínská	9.3.2017
Juraj Peter	11.3.2017
Mária Štofanová	26.3.2017
Helena Sabová	30.3.2017
Jozef Kovalčík	5.5.2017

Zuzana Molitorisová	27.6.2017
Mária Guľová	5.8.2017
Anna Fiľová	15.8.2017
Milan Horvát	15.8.2017
Anna Sabová	14.9.2017
PaedDr. Dezider Babica	30.9.2017
Ladislav Benčo	18.10.2017
Štefan Hurný	27.10.2017
Juraj Lechvár	15.11.2017
Verona Tragalová	15.11.2017

R. I. P.

Pripravila: Zuzana Sotáková, matrikárika

Tretiaci našej ZŠ: Po stopách 2. svetovej vojny

Dňa 11. októbra 2017 žiaci tretiaci už tradične podľa školských plánov navštívili najkrvavejšie miesta pri oslobodzovaní našej vlasti. Prehliadka sa začala minútou ticha a poklonou pri pamätníku, pred ktorým sme našli množstvo kvetov a vencov od rôznych politikov z nedávnej spomienky pri príležitosti osláv 73. výročia Karpatsko-duklianskej operácie (6.10.1944). Žiaci na vlastné oči videli množstvo vojenského materiálu, rôzne tanky, kačúše, delá, ale hlavne s otvorenými ústami počúvali o hrôzach 2. svetovej vojny. Triedni učitelia Mgr. Viera Vrlíková, Mgr. Anna Baranová, Mgr. Pavol Minár a sprie-

vodcovia po Vojenskom historickom múzeu vo Svidníku a veži na Dukle neustále žiakom odpovedali na rôzne otázky. Zvedavosť žiakov bola obrovská. Viete, že pri svidníckom pamätníku je v štyroch spoločných hrobách pochovaných až 9 tisíc sovietskych vojakov? ... že v Duklianskom priesmyku bolo zabitých až 19 000 sovietskych vojakov a 1800 príslušníkov 1. česko-slovenského armádneho zboru? ... že autom za jednu hodinu prejdeme trasu, ktorú bratia Rusi oslobodzovali skoro štyri mesiace od 6. októbra 1944 do 19. januára 1945? Odporúčam mladým, starším aj pokročilým navštíviť, pripomenúť si a veriť

tomu, aby sa hrôzy vojny na naše územie už nikdy nevrátili.

Text a foto: Mgr. Pavol Minár

FS Vargovčan

S úctou k starším

Október bol pre nás aj mesiacom úcty k starším. S naším progra-

mom sme sa predstavili vo viacerých obciach a tento mesiac sme zavŕšili jubilejným koncertom Marky Mačoškovej v Michalovciach.

Vargovčan pripravuje

Folklorný súbor Vargovčan sa v týchto dňoch pripravuje na cestu do Ríma. Jeho členovia budú prijatí na audienciu u Svätého Otca. Okrem toho navštívia aj tamojšie pamiatky a iné významné miesta. V Bazilike sv. Petra počas jednej zo sv. omší obohatiť Vargovčan liturgickú slávnosť svojím spevom.

Tak ako každý rok aj tento sa Vargovčan rozhodol, že pripraví mikulášsky program pod názvom **S Mikulášom do rozprávky**. Tento rok to bude rozprávka **Máša a medveď**. Po vystúpení sa program presunie pred Malý kaštieľ, kde sa rozsvieti vianočný stromček. Túto akciu organizuje Vargovčan v spolupráci s mestom Hanušovce nad Topľou a mestským kultúrnym strediskom. Vargovčan bude prinášať posolstvo lásky z naro-

denia Ježiša Krista **Na vilju po špivaňu** a na polnočnej, cimbalovej sv. omši v rímskokatolíckom kostole v Hanušovciach nad Topľou.

Ščeš'live šviatočki vinčujeme

Pod týmto názvom sa predstaví detský folklórny súbor Vargovčanik a Vargovčanček v celovečernom programe dňa 29. decembra 2017 so začiatkom o 17.00 hodine v kultúrnom dome. Všetkých srdečne pozývame.

Text a foto: Miloš Kmec

Oblíček i nový folklórny festival

Folklórny súbor Oblík má za sebou náročný rok, ktorý sa niesol v znamení príprav a realizácii premiérového galaprogramu. Program pod názvom „Z Pitrovec do Hanušovca a ...“ vznikol pri príležitosti 50. výročia založenia FS. V tomto programe sme predstavili nové tance, nové choreografie a nové piesne a našim divákom predstavili v júli tohto roku.

Avšak v roku 2017 sme sa nevenovali len premiérovému vystúpeniu. Tak ako po minulé roky sme sa zúčastnili mnohých vystúpení nielen v našom okrese, ale aj v susednom Prešovskom okrese.

Z najvýznamnejších podujatí spomeniem „Fašiangy v Prešove“, v marci sme s programom potešili mamičky pri príležitosti MDŽ v obci Chmeľov a v máji sme si v Petrovciach pripomenuli tradíciu stavania májov. Zúčastnili sme sa na Kapušianskych folklórnych dňoch a tiež na akcii FarFest organizovanej prešovskou farnosťou Krista Kráľa a v Ľuboticiach na oslavách sviatku sv. Cyrila a Metoda. Pre 22 člennú skupinu FS bol veľmi zaujímavý výlet do Belgicka, kde sme sa na pozvanie mesta Hoogstraten zúčastnili Medzinárodného folklórneho festivalu, ktorý sa konal v dňoch 27. až 30. júla 2017.

Zišli sa tam folklórne skupiny z piatich štátov: Slovenska, USA, Paraguaya, Litvy, Brazílie. Na programe participoval aj domáci súbor Gelmelzwaaers.

Po návrate z Belgicka sme sa hneď začali venovať príprave programu na 45. Mierové slávnosti pod Lysou v Petrovciach. Vyvrcholením oblikárskeho kultúrneho leta bola naša účasť na 48. Hornozemplínskych folklórnych slávnostiach vo Vranove nad Topľou. Tam sme sa fanúšikom a nadšencom folklóru predstavili jednak našim programom, no tiež spoločne nacvičenými choreografiami, tancami, karičkami a spevmi z Parchovian. V septembri sme si znovu zatancovali a zaspievali na domácej pôde na XXVI. hanušovskom jarmoku a tiež na jarmoku v Starej Ľubovni.

Počas našich vystúpení nás hudobne sprevádzala ľudová hudba pod vedením primáša Františka Pavúka.

Pri folklórnom súbore fungujú aj dve tanečné školy v obciach Petrovce a Chmeľov, kde je pomerne veľký záujem o tradičný folklór. V škole tanca sa pod vedením tanečného pedagóga, choreografa a vedúceho súboru Oblík p. Jaroslava Muchu a za asistencie p. Petra Baloga deti učia základy tanečného umenia nielen z nášho regiónu, ale aj okolitých regiónov. Škola tanca funguje už tretí rok a rozhodol som sa tiež založiť detský fol-

klórny súbor. Bolo mnoho nápadov na názov, no najkrajšie a najvýstižnejšie je „Detský folklórny súbor Oblíček“ (DFS Oblíček). Oficiálny vznik súboru začíname datovať 1. novembrom 2017 a už sa chystáme aj na prvé premiérové vystúpenie tohto nového telesa; uskutoční sa na budúci rok, teda v roku 2018, pod názvom „Detský rok“.

Osobnosť nášho regiónu a nielen nášho, ale folklórneho sveta, je Michal Varga Kanonír (dedo Varga) z obce Petrovce, ktorý bol spoluzakladateľom Folklórneho súboru Oblík. Jeho krásne piesne a najviac obľúbené „krucene“ obleteli celé Slovensko a zahraničie; v repertoári ich má ne jeden súbor či folklórne skupiny. V našom kraji je mnoho folklórnych festivalov a slávností, a tak mi napadla myšlienka vytvoriť nový folklórny festival, kde by sa prezentovali nielen domáce, ale aj zahraničné súbory, spevácke skupiny a aj jednotlivci. Oslovil som teda starostu obce Petrovce Ing. Miroslava Bobríka a starostu obce Chmeľov JUDr. Juraja Gálla, či by sme to neskúsili v ich obciach. A tak sme to teda spustili – Folklórny festival pod Oblíkom. Konať sa bude už na budúci rok (2018) a bude striedavo v obci Petrovce a Chmeľov. Po dohode s vedením mesta Hanušovce nad Topľou a Bc. Ľubicou Tomkovou sa tento festival bude konať aj v našom meste.

Jaroslav Mucha, vedúci FS Oblík

70. výročie knižnice v Hanušovciach nad Topľou Slávnosť slova a histórie sveta kníh

Svet kníh... Prihovárajú sa nám, vchádzame s nimi do histórie aj do budúcnosti, do sveta fantázie, do sveta poznania. Mnohé z kníh napísali a vytvorili ľudia, ktorí už nie sú medzi nami, a predsa s nami ostávajú veľa rokov aj storočí.

Ak si siahneme trochu viac do histórie, tak po vzniku Československej republiky nastáva nové obdobie pre rozvoj kultúry, a teda aj knižníc. Prvý knižničný zákon 430/1919 Zb. o verejných knižniciach ukladal obciam a mestám zakladať verejné knižnice so vzdelávacou, náučnou i zábavnou literatúrou. Ďalší rozvoj knižníc ovplyvnil knižničný zákon č. 53/1959, ktorý položil základy pre vytvorenie jednotnej sústavy knižníc. Tak aj v Hanušovciach nad Topľou naplňovali naši predchodcovia nielen zákony, ale aj kultúrne a spoločenské, ako aj výchovné a čitateľské potreby svojich obyvateľov. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vo vypracovanej Stratégii rozvoja slovenského knihovníctva

okrem iného uvádza, že je žiaduce pokračovať v dosahovaní stabilných prioritných cieľov knižničného systému. Týka sa to uspokojovania kultúrnych, informačných, vzdelávacích a vedeckovýskumných potrieb používateľov aj v spolupráci s inými organizáciami a inštitúciami zameriavať sa na podporu čítania s osobitným zameraním na deti a mládež, pre širokú verejnosť podporovať v regiónoch vzdelávanie.

Práve oblasť spolupráce s inými organizáciami je v našej knižnici dobre známa a dlhoročná. Pri príležitosti 70. výročia knižnice v Hanušovciach nad Topľou sme mali aj ďalšie výročie, a to 10. výročie spolupráce so Základnou organizáciou Slovenského zväzu

protifašistických bojovníkov v Hanušovciach nad Topľou (ďalej len ZO SZPB) pri tvorbe programov Živá kniha – Živá kronika. Nimi si pripomínáme jednu etapu histórie nášho mesta a regiónu. Aj v súčinnosti s Vlastivedným múzeom v Hanušovciach nad Topľou, Mgr. Petrom Šafrankom, sme uskutočnili cyklus týchto podujatí, a to nielen v našom meste, ale aj v okolitých obciach. Spolu so žiakmi sa zameriavame na čítanie z kníh a kroník o protifašistickom odboji, prizývame si rodinných príslušníkov bývalých účastníkov protifašistického odboja. Pocity z podujatia vyjadrujú žiaci a deti v maľovaní - radošti, smútku, tvorbe vlastnej poézie. Predsedníčka ZO SZPB Mgr. Helena Lipčáková na slávnosť pripravila výstavy pamätníkov odboja, medailí a ocenení bývalých účastníkov odboja, ktoré aj na iné naše podujatia zapožičali ich rodinní príslušníci. Vo svojom príhovore zdôraznila význam tak čítania a vzdelávania, ako aj poznania histórie nášho regiónu, našej vlasti a cez to aj históriu našich najbližších, kde hrdinské činy rodinných príslušníkov a ich mená sú zvečnené aj na pamätníku SNP v meste Hanušovce nad Topľou.

Koniec októbra prináša čas pamiatky na zosnulých, a tak sme v spomienkach aj na tých, ktorí už nie sú medzi nami. Osadením

pamätnej tabule protifašistického odboja sme venovali spomienke na pamiatku hrdinom, ktorí oslobodili mesto Hanušovce nad Topľou; tabuľa mala svoje stále miesto na budove kaštieľa aj pred jeho rekonštrukciou.

Mestské kultúrne stredisko mesta Hanušovce nad Topľou dňa 30. októbra 2017 pripravilo toto slávnostné podujatie, aby sme si pripomenuli históriu jednej spoločenskej ustanovizne, ktorá sa stala súčasťou života našich obyvateľov aj obyvateľov blízkeho či vzdialenejšieho okolia. Krásne hudobné a spevné podfarbenie podujatiu urobili hostia slávnosti Donskí kozáci. Do programu prispeli aj FS Oblík, FS Vargovčan, základná umelecká škola a žiaci ZŠ. Pozvanie prijali predstavitelia a riaditelia inštitúcií a organizácií na území nášho mesta, starostovia tých obcí, kde sa konala beseda Živá kniha-Živá kronika, poslanci MsZ, pracovníci mestského úradu. Riaditeľka Krajskej knižnice P.O. Hviezdoslava v Prešove Mgr. Marta Skalková, riaditeľka Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou Mgr. Emília Antolíková, Ing. Samuel Bruss, zástupca riaditeľky Krajského múzea v Prešove, ale aj starosta obce Remeniny Ing. Slavomír Molitoris vo svojich príhovoroch pripomenuli význam kníh a čítania ako aj vzdelávacej a kultúrno-spoločenskej činnosti knižníc a za ich odvedenú prácu vyjadrili poďakovanie. V úvodnom prejave primátor mesta Štefan Straka okrem iného povedal, že knižnica si našla svoje stále miesto tak vo výchovno-vzdelávacom procese, ako aj v kultúrnom a spoločenskom živote mesta Hanušovce nad Topľou. Pripomíname si to aj dnes touto slávnosťou. Poďakoval bývalým a súčasnej pracovníčke knižnice, verí, že priestory Malého kaštieľa poskytnú ešte lepšie možnosti na ďalšiu knihovnícku a kultúrno-spoločenskú činnosť.

Načierame do spomienok niektorých bývalých pracovníkov a snažíme sa pokloniť práci i tým, ktorí už nie sú medzi nami. Od jej vzniku sa v knižnici vystriedali viaceré pracovníčky. Každá sa čímsi zapísala do jej histórie a každej patrí osobitné poďakovanie, aj dlhoročnej knihovníčke pani Jolane Stachovej, ktorá už nie je medzi nami a ostatným kni-

hovníckam - Helene Smikovej, Bc. Tomkovej, ktoré ovplyvnili činnosť knižnice v prospech jej používateľov. Ocenenia Mesta Hanušovce nad Topľou si prevzali Helena Smiková, Bc. Ľubica Tomková a za spoluprácu s knižnicou Mgr. Helena Lipčáková.

Knižnica je medzi čitateľmi a verejnosťou známa organizovaním mnohých kultúrnych, vzdelávacích a spoločenských podujatí. Nemôžeme vymenúvať všetky aktivity, spomenieme aspoň najvýznamnejšie. V kultúrnom dome, kde mala knižnica do r. 1991 samostatné pracovničky a vedúcu Helenu Smikovou, vstúpila knižnica do povedomia na tú dobu moderným ojedinelým zariadením a podujatiami - Hudobným oddelením knižnice. Po roku 1991 už práca knihovníčok bola len na čiastočný úväzok v kumulovanej funkcii s iným pracovným zaradením či evidenciou obyvateľov, zakladaním archívu

a správy registratúry mestského úradu, alebo sekretariátom primátora mesta a celospoločenskou kultúrnou činnosťou. Od r. 2004 v knižnici pod vedením Bc. Ľubice Tomkovej bol založený Klub knižnice, kde so svojimi stálymi a najaktívnejšími členkami Majkou Sabovou, Paťkou Čačkovou, Lenkou Krajňákovou nacvičovali divadielka v historických kostýmoch a účinkovali pre deti MŠ a žiakov ZŠ v meste aj okolí. V dobových kostýmoch vo Vlastivednom múzeu pripravili program a spoločne otvárali Ples primátora mesta v r. 2010.

Čas prináša zmeny a žiada si aj inovovať niektoré podujatia, preto sme vytvorili v r. 2007 nový projekt v činnosti knižnice, a to cyklické podujatia Živá kniha - Živá kronika, v spolupráci s ďalšími inštitúciami a organizáciami. Jeho význam pre verejnosť a najmä mladú generáciu vo svojom príhovore zdôraznil aj Mgr. Peter Šafranko z Vlastivedného múzea a Darina Packová, predsedníčka Oblastného výboru SZPB Vranov nad Topľou.

„Knižnice dnes nie sú len o požičiavaní kníh. Organizujeme kultúrne podujatia na podporu čítania detí a mládeže, sme informačnou a vzdelávacou inštitúciou a pod-

porujeme komunitné aktivity obyvateľov, « povedala riaditeľka Mestského kultúrneho strediska mesta Hanušovce nad Topľou Bc. Ľubica Tomková.

Čerpáme to dobré a podnetné z minulosti a obracajme sa tvárou k stále lepšej budúcnosti.

„Ja som kniha na poličke, pekne som tu uložená a som správne zatriedená. Ja som Tvoj dobrý kamarát a preto Ťa prosím, odkiaľ si ma požičiaš, tam ma zase vráť.“

Vitajte v našej knižnici.

*Bc. Ľubica Tomková
riaditeľka Mestského kultúrneho strediska
Mesta Hanušovce nad Topľou
Foto: Marek Pohlod, Ing. Ľubomír Tomko*

Ked' premôžu spomienky

Silný vzťah ku knihám, láske k divadlu, kultúre i k získavaniu vedomostí a poznávaniu rôznorodých zaujímavostí sveta vo mne už od raného detstva pestoval otec. Otec mal veľmi rád ľudí a spoločnosť, ale nikdy nemal toľko zdravia, aby mohol dať naplno rozlet svojim túžbam, ambíciám, schopnostiam. Po vážnom ochorení v mladosti a následnom dlhodobom liečení nepokračoval v štúdiu na gymnáziu a neurobil si ani maturitu, hoci schopnosti a vedomosti na to nesporne mal. Kvôli tomu sme takmer nikdy nikam mimo Hanušoviec a Prešova nechodili. Vynahrádzal mi to tým, že sme spolu po celom svete hojne cestovali prstom po mape a čítaním kníh. Žiadne Vianoce sa nezaobišli bez knihy. Nedostávala som žiadne drahé darčeky, ale nová kniha bola pre mňa aj tak tým najvzácnejším darom. Aj do knižnice som chodievala už od malička.

Pamätám si ešte knižnicu v budove starej katolíckej školy. Že to bola bývalá škola, som sa dozvedela až omnoho neskôr. Pre mňa to

pokračovanie na nasl. strane ►

pokračovanie z predchádzajúcej strany ►

bol krásny priestor voňajúci knižnou tlačou, v ktorom som sa vedela stratiť i nájsť. Tá budova mala pre mňa zvláštne čaro, preto keď sa neskôr presťahovala do Malého kaštieľa, bola som vtedy veľmi sklamaná. Vlastne ešte tu bol jeden priestor, kde krátku chvíľu sídlila knižnica. Bolo to v budove starej hasičskej zbrojnice. Vychádzali sme hore železnými schodmi, ale ostatné už mám z pamäti vytesnené.

Čo si ja osobne pamätám, pani, ktorá vtedy v knižnici pracovala, mala za prísnyimi okuliarmi dobré srdce. Volala sa Jolana Stachová. Ako dieťa som ju vnímala s veľkým rešpektom. Starostlivo dbala na poriadok v policiach a prísne sledovala, či nevyberáme knihy z tých políc, ktoré ešte neboli vhodné pre malého čitateľa. V roku 1978 ju v Malom kaštieli vystriedala ďalšia pracovníčka knižnice, a to Helena Smiková. To som už onedlho (1982) začala pracovať v múzeu a s pani Smikovou sme sa stali de facto kolegyné na poli hanušovskej kultúry. V roku 1983, keď sa nad Veľkým kaštieľom otvoril nový kultúrny dom, presťahovala sa knižnica do jeho priestorov na poschodí. Tu začala knižnica rozširovať svoj fond aj o platne – hudbu vážnu i populárnu, elpéčka i single, medzi nimi nechýbali ani rozprávky pre deti.

V tom čase sme si po vzore Vranovského kruhu priateľov hudby založili pri knižnici svoj hanušovský KPH. Keď sa dnes spätne pozerám na tie časy, mali sme tu vlastne akési svoje podzemné hnutie. Najvýraznejšou osobnosťou v tomto smere bol vtedy v našom meste evanjelický farár Ján Bohdan Hroboň, ktorý popri iných aktivitách založil spevokol mladých a šíril kresťanský gospel. Spoločné stretnutia pri hudbe a speve boli v knižnici neraz vedené aj stomatológom Ľubomírom Repašským. Vtedajší režim jeho osobne aj

jeho rodinu tvrdo prenasledoval, lebo okrem iného po nedeliach hrával na organe v katolíckom kostole, a neskryval sa. Hanušovce nakoniec musel s rodinou opustiť. No vďaka nemu sme počúvali Karla Kryla, recitovali Štyri epištoly k ľuďom od Milana Rúfusa a iné. Helenka Smiková zvyčajne sedela za svojim pracovným stolom hneď pri vstupe do knižnice a venovala sa náhodným návštevníkom. My ostatní sme boli usadení okolo konferenčného stolika vnútri v rohu miestnosti a vždy mali poruke aj „nevinné“ básne a hudbu. Síce pochybujem, že by niekto z „kompetentných“ poznal Rúfusov cyklus úvah, ktoré uviedol na Vianoce v roku 1968, ale ako sme hovorili, opatrnosti nikdy nie je dosť a čert nikdy nespí.

V priestoroch kultúrneho domu bola knižnica do roku 1992. Po nežnej revolúcii sa kultúrny dom zrazu ocitol na najvzdialenejšej vedľajšej koľaji záujmu mesta. Jeho poloha nebola šťastná a výstavba pre kultúrne účely mesta nekompletná. Ak bol kultúrny dom priestorovo na niečo skutočne bohatý, tak jednoznačne na objemné chodbové priestory. Keď v ňom po nežnej revolúcii prestali v zimnom období kúriť, pracovníčka knižnice Helena Smiková bola pracovne preradená na mestský úrad, kde jej prideliť aj agendu evidencie obyvateľstva. Táto postupne naberala prevahu v jej pracovnej činnosti a kniž-

nica, ktorá sa medzitým takisto presťahovala na mestský úrad, začala v činnosti postupne stagnovať, nakoľko knihy boli uložené v podstate iba v skladových priestoroch.

V roku 2003 pod odchode Heleny Smikovej do dôchodku prevzala vedenie knižnice Ľubica Tomková. Na mestskom úrade sa medzitým zrušila miestnosť pre podujatia Zboru pre občianske záležitosti a v jej priestoroch sa vytvorilo nové knižničné pracovisko. Keďže pani Tomková prevzala po pani Smikovej aj agendu evidencie obyvateľstva, aj v tomto čase boli návštevné hodiny v knižnici obmedzené a v tesných priestoroch sprístupnená iba časť knižného fondu pre verejnosť. Napriek tomu sa tu postupne vytvorilo útulné prostredie, kam rady chodievali najmä deti. Pod vedením Ľubice Tomkovej tu aktívne pôsobil krúžok VLITA (Vlastná literárna tvorba) a svoju históriu tu začal písať aj Hanušovský literárny klub Haliklub, vznik ktorého má zase na svedomí moja maličkosť.

Novú, no zatiaľ krátku históriu píše hanušovská knižnica od roku 2016 pod vedením súčasnej riaditeľky mestského kultúrneho strediska Ľubice Tomkovej, keď rekonštrukciou Malého kaštieľa sa vrátila do minulých priestorov a stala sa organickou súčasťou MsKS. K pani Stachovej sme však do knižnice vstupovali zozadu Malého kaštieľa, ako sa dnes vchádza do kotolne. Jej priestory sa s tými súčasnými na prvom poschodí, kam sa dostaneme po vstupe hlavným vchodom od katolíckeho kostola, nedajú ani porovnať. Bárs by tu knižnica slúžila našim deťom a vnukom ďalších iks krát 70 liet. Želám knižnici na tejto ceste dobrých pánov-správčov, verných čitateľov a ostatných návštevníkov, dosť peňazí na udržiavanie dobrého stavu kaštieľa i ostatného jeho majetku a rozširovanie knižného fondu.

Agáta Krupová

Foto: autorka a jej archív

„Každá chiška inakša variška“

Rozhovor s Alžbetou Čákyovou o Vianociach a pečení oblátok v minulosti a dnes

VIANOCE A VÔŇA OBLÁTOK

K Vianociam neodmysliteľne patrí vôňa Oblátok, a tak som sa pre rozhovor rozhodla osloviť tú, ktorá je v mne blízkom priestore k tomu najpovolanejšia. Pani Čákyovú poznám od svojho detstva ako učiteľku i mamu mojej kamarátky. Narodila sa v roku 1941 a v Hanušovciach spolu s manželom a svojou rodinou prežila celý svoj

život. Jej rodina nebola bohatá, ale jej spomienky sú bohaté na mnohé, čo v čase svojho detstva i neskôr počas Vianoc prežila.

Ako si konkrétne spomínate na Vianoce svojho detstva?

Vyrastala som v chudobných pomeroch, preto si nepamätám žiadne obdarúvanie darčekom. To, čo aj teraz cítim, keď si na to obdobie spomeniem, je veľká radosť, že k nám prišiel

Ježiško. Pre mňa teda Vianoce znamenali príchod Ježiška a všetko s tým spojené – vianočný stromček, výrobu domácich salóniek, pečenie oblátok v Malom kaštieli u pani Kováčovej, ale vari najviac som sa tešila na polnočnú omšu.

Podieľali ste sa na príprave vianočného stromčeka?

Kdeže, to nie. Vianočný stromček predsa pri-niesol Ježiško. Večer som si ľahla spať, ešte nebol, ráno, keď som otvorila oči, visel už stromček z „hredi“. Toto bol môj darček. Bola to pre mňa veľká radosť. Keď som už bola väčšia, podieľala som sa na príprave vianočných ozdôb i výrobe salóniek.

Ako ste pri pripravovali salónky?

Na kuse mramoru sme skleneným pohárom

treli rozvarený cukor, pokým nevznikla biela hmota podobná fondánovej salónke. Z pripravenej hmoty sa vytvoril valček, narezal sa na drobné kúsky v tvare salónky a nechalo sa zaschnúť. Potom sme nastrihali jemný papier a tie salónky sme najprv zabalili do papiera, potom do pozlátka. Konce papiera sme zastrihovali.

Aké ozdoby ste dávali na stromček?

Pamätám si, že orechy sme farbili bronzom. Do srdiečka orechovej škrupinky sme narezali klinček, na ktorý sa uviazala nitka. Jablčka sme vešali na spodné konáriky stromčeka. K ozdobám stromčeka patrili aj voskové sviečky a prskavky. Nepamätám si presne, kedy sme ich pri vianočnom stromčeku prvýkrát použili. A k vianočnému času už aj vtedy patrila vôňa oblátok.

Kto ich u vás doma piekol?

Doma sme oblátky nepiekli, ale moja mama a jej sestra Helena chodievali pomáhať piecť oblátky Kováčovcom do Malého kaštieľa. Pán Kováč bol v tom čase riaditeľ katolíckej školy a kantor v katolíckom kostole a jeho rodina piekla vianočné oblátky pre veriacich. Neskôr to už robili rodiny kostolníkov. Do Malého kaštieľa sme vchádzali od hlavnej cesty na Prešov. Dverami sa najprv vošlo do priestrannej miestnosti zariadenej nábytkom. Tá miestnosť bola vždy veľmi tmavá. Volali ju „dufart“. Odtiaľ naľavo prvé dvere viedli do kuchyne. Oblátky sa piekli práve tu na obyčajnom sporáku s „kačalkami“, ktoré sa počas pečenia zo sporáka vyberali. Pripravené cesto postupne po lyžiciach nalievali na „železa na pečenie oplatkoch“. Boli to v podstate dva skrížené železné obdĺžniky. Na jeden z nich sa nalialo cesto, druhým sa pritlačilo a takto spojené sa to strčilo do ohňa cez otvor, z ktorého bola vybratá „kačalka“. V tom ohni sa cesto upieklo. Nikdy som nechápala, ako vedeli presne odhadnúť, kedy je oblátka hotová a železá je potrebné z ohňa vybrať. Keďže na tie železá sa nalievalo vždy trochu viac cesta, ako bolo potrebné, aby pokrylo celú plochu bezo zbytku, vznikali pri pečení istý odpad. No a to bol dôvod mojej prítomnosti – tie okrajky, ktoré z oblátok obstrihali, aby bola pekná oválna, nie ostrápaná, tie okrajky som jedla. Boli predobrené dobré! Toto bola moja hlavná úloha pri pečení oblátok v Malom kaštieli u Kováčových. (Smiech.)

Kto roznášal oblátky po domoch?

Po upečení oblátky najprv porozdeľovali do košíkov podľa počtu ľudí v tom-ktorom dome, a to tak, že na jednu osobu v rodine balili do šatôčky či obrúska jednu trubičku a dve oblátky. Tých košíkov sa striedalo veľa; do jedného totiž nemohli dať pre mnohých,

lebo deti sa vracali spolu s revanšom za oblátky. Každý dal buď nejaké peniažky alebo vajíčka, či inak sa za oblátky odvdčil.

Čo ste jedávali na Štedrý deň večer?

Nuž na začiatok samozrejme oblátky, dobrotu, ktorá bola len raz za rok a k nej med. Šalát a ryby ako je zvykom dnes, sme nikdy nemali. Ale juška bola, a hoc' sme boli chudobní, na Vianoce v nej nikdy nechýbala klobáska. Tiež „bobaľki“. Mám ich veľmi rada, úžasne mi chutia, ale musí byť v nich veľa maku.

Ako pripravujete „bobaľki“ dnes?

Pečiem ich sama z kysnutého cesta deň pred Štedrým večerom. Každú bobaľku ukladám na plech samostatne; neexistuje, aby boli spolu zlepené ako napríklad dukátové buchtičky. Pripravujem ich až tesne pred večerou 24. decembra. Do „vandlíka“ najprv dám bobaľky, na ne vlejem prevarenú vodu s cukrom a premiešavam dovedy, kým tie bobaľočky stiahnu cukrovú vodu, ale nie všetku. K tomu pridám sprážené maslo a veľa veľa maku s cukrom. Bobaľky musia byť poriadne sladké. S tým makom to naozaj prehánam. Moja babenka mi hovorila, že nerobím bobaľky s makom, ale mak s bobaľkami. Stále ich tak robím na Vianoce, Silvestra i Tri krále. Samozrejme i kapustnicu.

Spomenuli ste kapustnicu. Aká je tá vaša?

Pre mňa je kapustnica stále čosi chutné, pikantné. U nás doma si už nepamätám, či sme dávali nejaké cestoviny do jušky alebo nie, no u Čákych, kam som sa neskôr vydala, varili zemiakové halušky. Vypracované cesto pred vrhodením do vriacej vody netrhali, ale ho narezali radličkou na drobné štvorčeky. V tejto súvislosti musím povedať, že doma som nevarila, lebo moja babka Vozárová do kuchyne nikoho nepustila. To bola ich doména. U Čákych sme kapustnicu varili tak: Urobí sa vývar z bravčového mäsa s kosťou a koreňovej zeleniny s cibuľou i cesnakom. Keď je vývar hotový, mäso s kosťou vyberieme a do vývaru pridáme najprv nadrobno posekané huby, po chvíli aj nadrobno posekanú kyslú kapustu. Pre farbu sa pridáva zápražka s červenou paprikou. Ak nebola pikantná paprikovaná klobáska, tak sme dali aspoň párky alebo prešovský kabanos. Na tanier si vždy každý najprv naložil halušiek z osobitnej misky, až potom sa pridala kapustnica.

Piekli ste aj nejaké koláče?

V minulosti rožky s orechmi, makom, retušky s lekvárom či tvarohom, tepšovnik a z toho istého cesta aj pletenku babenka Čákyová robili. A ja každý rok aj koláč štedrák. Je to koláč so štyrmi plnkami – makom, orechmi, tvaro-

hom a lekvárom. Je náročný na prípravu, ale k Vianociam jednoznačne patrí.

Zvykli u vás doma v čase vášho detstva v tom starom domčeku dávať na Štedrý deň okolo nôh stola alebo na kopu pod stôl reťaz, alebo ste dodržiavali iné zvyky?

Reťaz určite nie, ani slamu, ani nič podobné si nepamätám. U Čákych dávali pod obrus obilie. Večera vždy začínala a končila modlitbou. Po večeri sa spievali koledy. V minulosti chodili popod okná spievať koledníci. Aj ja som chodila popod okná svojich príbuzných. Bola to akoby povinnosť ísť „zašpivac cetkom pot oblaki“. Vždy po večeri, ale nie dlho, lebo sme aj tak poriadne zamrzli. Snehu bolo vtedy každú zimu neúrekom. Bagarijky som mala jedny jediné na celú zimu. Vieš, čo sú „bagarije“?

Priznám sa, že nie.

Boli to nekvalitné tvrdé kožené topánky na zimu. Mali vyššie šnurovacie sáry. Šmýkali sme sa z toho kopčeka, ako je most teraz na Prešov. Vtedy to bolo trochu inak riešené. Celé dni sme sa šmýkali dolu svahom k jarku, veď autá vtedy nechodili. Keď sme prišli večer domov, topánky boli mokré-premokré. Vložili sme do topánok paličky a dali pod komín na takú širokú pec, kde by sa aj spať bolo dalo, keby tam cez komín nebolo sústavne fúkalo. Do rána bagarijky vyschli, ale vieš si predstaviť, aké boli tvrdé? A každý deň sa opakovalo to isté. Na prezutie som iné nemala. Až neskôr prišli do módy gumené galoše, do ktorých sme vošli v papučkách so zapínaním („kapča“) na priehlavku. A v tých časoch už sme, dievčatá, začínali nosiť aj tepláky. Dovtedy iba v sukniach sme chodili. Dnes si to už vôbec neviem predstaviť, lebo zimy boli vtedy tuhšie. Snehu bývalo toľko, že sme mali cezeň urobenú iba úzku uličku na prechod.

Vráťme sa ešte na chvíľku k Štedrému večeru a k polnočnej omši.

Polnočná omša bol pre mňa najväčší zážitok. Každý sa na ňu tešil. Najväčším zážitkom bolo

pokračovanie na nasl. strane ►

pokračovanie z predchádzajúcej strany ►

vojsť do toho nádherne rozsvieteného kosto-
la a vidieť jasličky. Polnočná omša bola pre
mňa vždy zážitkom aj v dospelosti. Každý si
Vianoce spája s piesňou Tichá noc. No pre
môjho manžela a pre mňa je táto chvíľa spätá
s ofertóriom piesne č.90 „Nad Betlehemom...“
Vtedy boli naše Vianoce, pri tejto piesni.
A vianočné obdobie spojilo tiež mňa a môj-
ho manžela. V roku 1957, keď sme tuším na
Štefana hrali divadelnú hru Mastný hrniec od
Júliusa Barč-Ivana, hrali sme tu manželský
pár, ale ešte sme spolu nechodili. Až po nej
a o dva roky neskôr sme už boli manželia aj
pred oltárom.

**V detstve ste chodili ochutnávať trubičky
k iným, ktorí ich piekli, po rokoch ste začali
piecť aj vy sama.**

Nie, nie. K trubičkám som sa nevrátila až
teraz. Moje pečenie trubičiek má svoju his-
tóriu. Keď som v roku 1959 nastúpila ako
učiteľka do školy, dostala ma na starosť pani
učiteľka Oberučová. Jej manžel bol riadite-
ľom evanjelickej školy a evanjelickým kanto-
rom. Oni tiež piekli oblátky pre evanjelické
rodiny. Mali doma svoj stroj. A tak pred Via-
nocami pani Oberučová priniesla do školy zo-
pár trubičiek na ochutnávku. Ja by som svoj
stroj nepožičala nikomu, lebo by som sa bála,
že mi ho poškrabú, doriadia. Ale ona, na-
opak, mi ho požičala a dala recept. Odvtedy
pečiem oblátky každý rok. Keď sa v roku 1969
Oberučovci odsťahovali do Martina, vyzera-
lo, že už nebudem piecť žiadne trubičky. Na-
koniec bolo možné požičať si stroj od kostol-
níka Gloda. Pani Oberučová ešte dlho po tom
posielala vianočný pozdrav vo forme oblátok
k nám domov. Koncom 70. rokov sme si kúpili

vlastný stroj. Ten prvý bol veľmi ťažký, na prá-
cu náročnejší, ako teraz tento predomnou.
Postup je jednoduchý, no veľmi náročný na
čas a fyzickú kondíciu. Teší ma, že v rodine
mám svojich nasledovníkov aj vo vnúchatách.
Na fotke je môj vnuk Miško Demko. Na zá-
ver chcem povedať už len toľko, že to, o čom
som tu hovorila, boli moje skutočné zážitky,
skutočný život.

Šariško-slovenský slovník

Dufart – podchod, pasáž, alebo aj predsieň.
Slovo známe v hornom Šariši i na Spiši.

Do majira išol cez dufart. Do kuchni cez dufart ...

Hreda – trám v stropovej konštrukcii.

Kačalka – kruhová platňa na sporáku na dre-
vo. Dala sa vyberať, a tak bolo možné sa cez
platňu sporáka dostať k priamemu ohňu. Na
jednom sporáku boli zvyčajne dve *kačalki*.

Vandlík – veľká, vysoká misa.

VÝROBA TRUBIČIEK

Na výrobu trubičkového cesta je potrebné
mlieko, do ktorého sa pridáva vajce, vanil-

kový cukor, hladká múka, olej a kryštálový
cukor. Vypracuje sa hladké cesto a nechá sa
náležite odležať.

Pred samotným pečením je potrebné si
všetko pripraviť, aby bolo poruke. Stroj sa
nahreje a jeho vnútorné strany sa pretrú ľa-
novou handričkou s včelím voskom.

Lyžičkou sa naberie cesto a pozdĺžne roz-
leje na nahriatu plochu stroja, poriadne sa
zatlačí a stroj poriadne zafučí.

Je to len krátka chvíľka a pani Čákyová
stroj už aj roztvára. Ešte teplú oblátku natáča
na hrubšiu paličku.

Pár sekúnd, počas ktorých hotová trubička
chladne v ľavej ruke, pravou už rozlieva ďal-
šie cesto na plochu stroja, zatlačí a kým sa
trubička pár sekúnd pečie, tú prvú už sníma
z paličky a ukladá do pripravenej nádoby.

A toto pokračuje stále dookola, pokiaľ sa
nevypečie všetko cesto – aj niekoľko hodín.

Rozhovor viedla Agáta Krupová

Foto: autorka a z domáceho archívu

Alžbety Čákyovej

OBZRETIE SA ZA SNOW FILM FESTOM

Sobota 11. novembra 2017 patrila v na-
šom meste opäť filmovému festivalu
SNOW FILM FEST. V kinosále mestského
kultúrneho domu sa uskutočnil už jubilejný
piaty ročník, ktorý organizoval Klub sloven-
ských turistov Krokus. Hlavným partnerom
podujatia bolo mesto Hanušovce nad Topľou.

Festival je svojím rozsahom a návštevnos-
ťou najväčšou akciou svojho druhu v Českej
a Slovenskej republike. Pripravený bol opäť
deň plný zaujímavých filmov venovaných ho-
rám a cestovaniu. Diváci mohli vidieť osem
starostlivo vybraných snímok, finalistov zo
zahraničných festivalov, ako aj filmy zo slo-
venskej a českej produkcie. Na svoje si mohli
prísť milovníci čerstvého prašanu, hôr, psích

záprahov či arktickej divočiny. Svoju dávku
adrenalinu si tak mohli dopriať priamo v po-
hodlí kinosály. Skvelý komplet súťažných
filmov prepoil históriu, poučenie, športovú
reportáž aj intímny pohľad na súčasné hima-
lájske horolezectvo. Filmov, ako sú „*Obyčajní
chlapci*“ od slovenského režiséra Rastu Hatia-
ra, nebude nikdy dosť. Spomienky zaklada-
teľov slovenského skialpinizmu a absolútnej
európskej špičky, dvojice Dušan Trizna a Mi-
lan Madaj, sú na jednej strane historickým
dokumentom, na druhej strane určite moti-
váciou pre dnešnú generáciu mladých skialpi-
nistov pri prekonávaní svojich limitov. Druhý
sobotný film „*Dog Power*“ bol doslova edu-
katívnu a v mnohom prekvapujúcou sním-
kou o širokom spektre súťažných disciplín,
v ktorých úspešne dokážu spolupracovať
človek a pes. Divákovi poskytol zaujímavý

pokračovanie na nasl. strane ►

O (NE)ÚCTE

Úctu si nemožno vydupkať, vynútiť ani
vymodlikovať. Úctu druhého možno
len získať. Zvyčajne a najčastejšie nie jed-
ným činom a nie za krátku chvíľu. Získava-
nie úcty, prirodzenej autority či (nazvime
to) rešpektu je dlhodobý proces, keď úc-
tyhodné počiny človeka sú organickou sú-
časťou jeho každodenného života žitého
vo vnútornej pokore, a nie vyvyšovaním sa
nad druhých či poukazovaním na vlastné
zásluhy. Anton Srholec vo svojej knihe *Ako
čerstvý chlieb* (1999) okrem iného napísal:
*Kresťanstvo sa nediskutuje, kresťanstvo
sa žije. Môžeš rozprávať, čo chceš a ako-
koľvek sväto a pekne. Ak za tým nestoja
skutky, sú to len prázdne reči. Dnes jedno
gesto znamená viac ako celé litánie.*

(aga)

pohľad na mnohé psie rasy okrem klasických husky či malamutov, ktoré dnes súťažia. Film z českej produkcie „Ven(ca)“, bol predovšetkým príbehom o samote a obrovskej výzve v podobe stoviek kilometrov v zajatí drsnej zimnej Aljašky, kde platí iba jeden zákon, zákon divočiny. Vencia to nakoniec zvládol a diváci mali možnosť byť pri tom. Posledný zo súťažných filmov „Výstup na Link Sar“ ukázal doslova z intímnej blízkosti, o čom je dnes himalájske horolezectvo, aké výzvy prekonáva a hlavne, čo znamená liezť alpským štýlom v himalájskych stenách vo výškach nad 7000

metrov bez možnosti pomoci v nezaistených cestách. Tieto filmy boli aj mimoriadne dobre divácky prijaté. Program uzatvárali bonusové filmy, ktoré tento rok síce nedosiahli úroveň súťažných, no rozhodne aj ony prispeli k vysokej úrovni festivalu i k spokojnosti divákov.

SNOW FILM FEST sa opäť stretol s veľkým záujmom priaznivcov horských športov i širšej verejnosti. Divácky záujem, nás organizátorov, povzbudil i inšpiroval. Spoločne sa môžeme tešiť na ďalší ročník tohto festivalu.

Text a foto: Ján Hreha
predseda organizačného štábu

Prešov má A od Prešova f tim poľu, Levoča zasa A okolo Levoči. A čo také Hanušovce nad Topľou? Nedávno - 10. novembra 2017 - sa dostali dokonca aj do pozornosti tvorcov televíznej relácie Milujem Slovensko. Oba súťažiacie tímy sa predbiehali, i stalo sa, že mladý moderátor Matúš Krčok z tímu Adely Viczeovej Hanušovce nad Topľou v náhlivosti prvý vyslovil, ale Daniel Dangel sa prvý prihlásil, a tak Dano išiel hľadať Hanušovce na mape. Predstavte si, uhádol hneď na prvýkrát. Kto pozerá túto reláciu, vie, že viaceré slovenské mestá a obce hľadali na mape Slovenska už viackrát a doposiaľ nikto zo súťažiacich nedokázal správne určiť

ich polohu. No Hanušovce nad Topľou hneď na prvýkrát! Takže nie sme až také neznáme mesto, ako by sa mohlo niekomu na prvý pohľad zdať. Len pesničku takú našu, hanušovskú, sme dosiaľ nemali. Ale časy sa menia aj v tomto smere. Mgr. Marta Lehetová vytvorila text na melódiu ľudovej piesne *Stojí Janko s kamarátmi na ulici na rohu*, PaedDr. Lenka Kaščáková Sochová sa zasa zaslúžila o jej znovutvorenie. Takže pieseň o našom mestečku je na svete. Verím, že sa medzi Hanušovčanmi ujme a zapustí hlboko svoje korene v našich myšliach a srdciach. A aký je jej názov? Predsa *Hanušovská*.

(aga)

Hanušovská

Ľudová

Hanušovce mesto malé na východe Slovenska
a v ňom žijú ľudia skvelí, to je radosť preveľká.

Uchýlené je v údolí aj s horami v okolí,
z neho vidno krásny Oblík, ako si hrdo stojí.

Tam preteká Topľa milá, tá naša rieka dravá
a keď tečie si pokojne, dobre sa pri nej spáva.

Dva kaštiele mesto krásia, tri kostoly ho zdobia,
no najväčšia naša pýcha, viadukt večná ozdoba.

Archeopark i múzeum veľa ľudí k nám láka,
s odborníkom na dejiny pekný výklad ich čaká.

V sparnom letnom popoludní osviežiť sa každý zná,
Hanušovce preslávilá tá najlepšia zmrzlina.

Piesne naše krajom znejú, pokoj duši dávajú,
súbor Vargovčan a Oblík veselo ich spievajú.

Aká je to radosť veľká v rodnom meste prebývať,
tú vôňu domova lásky so svojimi prežívať.

Na tie miesta nášho detstva, kde sme znali každý kút,
na rodné domčeky drahé nemôžeme zabudnúť.

Želajme si všetko dobré, nech sa každému darí,
nech o našich Hanušovciach sa šíria samé chvály.

NAJBLIŽŠIE TURISTICKÉ PODUJATIA KST KROKUS

december 2017 – marec 2018

30. december [sobota] Výstup na Oblík [P, RP, VD]

Organizátor: KST Opal Vranov - účasť
Info: www.kst-krokus.sk, Peter Krauspe [tel.: 0918 910 442]

06. január [sobota] Výstup na Inovec [P, RP, VD]

Organizátor: KST Inovec Benkovce - účasť
Info: www.kst-krokus.sk, Zuzana Veľčková [tel.: 0904 852 578]

13. január [sobota] Výročná členská schôdza [KČ]

Organizátor: KST Krokus Hanušovce n/T
Info: www.kst-krokus.sk, Ján Hreha [tel.: 0904 865 595]

17. február [sobota] Primátorský výstup na Čiernu horu [P, L, TM, RP, OA]

Organizátor: KST Krokus Hanušovce n/T
Info: www.kst-krokus.sk, Ján Hreha [tel.: 0904 865 595]

17. marec [sobota] Expedičná kamera [FF, RP]

Festival letných outdoorových filmov
Organizátor: KST Krokus Hanušovce n/T
Info: www.kst-krokus.sk, Ján Hreha [tel.: 0904 865 595]

Vysvetlivky:

P - pešia turistika, VD - vlastná doprava, OA - objednaný autobus, RP - regionálne podujatie, TM - turistika mládeže, LT - lyžiarska turistika, FF - filmový festival, KČ - klubová činnosť

Upozornenie:

V prípade nepriaznivého počasia si vyhradzuje právo upraviť alebo zrušiť jednotlivé akcie v kalendári turistických podujatí. O prípadných zmenách bude KST Krokus informovať na svojej webovej stránke.

Doplňovačka

*Ked' vločka sa jagá v povetrí,
ked' úsmev na naše tváre príletí,
ked' srdcia držia ten správny krok,
.....*
(Záver vinšovačky tvorí tajnička
doplňovačky.)

1. Na Štedrý deň rozvoniava ňou celý dom, byt.
2. Jablko prekrojené na hviezdu znamená ...
3. Priestor, v ktorom sa narodil Ježiško.
4. Často sa používa ako vianočný stromček.
5. Počas zimy ho býva veľa.
6. Večne zelený polokrík s bielymi bobuľami dozrievajúcimi v decembri.
7. Zapálime ju každú adventnú nedeľu.
8. Traja kráľi prišli odtiaľ.
9. Meno Ježišovej matky.
10. Dávaš na vianočné oblátky.
11. Vianočná ryba.
12. Poslanie Vianoc.
13. V zime poriadne vyštípe líca.
14. Na Štedrý večer sa dávala pod stôl.
15. Pečú sa každý rok pred Vianocami.
16. Spievajú sa počas Vianoc.
17. Odvezieš sa ním na svah.
18. Jeden z troch kráľov.
19. Nadprirodzená bytosť s krídlami.
20. Prichádza na bielom koni.
21. Šupiny z ryby znamenajú.
22. Nosí darčeky v USA.
23. Vytiahli sme ich zo škafule.
24. Sladká pochúťka na stromčeku.
25. Meniny má počas Vianoc.
26. Na Štedrý večer ňou v minulosti ovívali nohy stola, aby rodina držala spolu.
27. Deti sa na nich vozia v zime.
28. Zvieratá, ktoré ťahajú sane Santa Clausa.
29. Sviatok oslavovaný v posledný deň roka.
30. Obdobie pred Vianocami sa nazýva.

31. Prvého januára je ...
32. Zdrobnenina slova veniec.
33. Mince pod obrusom znamenajú ...
34. Má meniny 24. decembra dopoludnia.
35. Šiesteho januára je večer.
36. K štedrovečernému stolu sa schádza celá ...
37. Prvý z darov troch kráľov.
38. Stavba, v ktorej sa slúžia omše.

Pripravila: Mgr. Marta Lehetová

VINČUJEM VAM, VINČUJEM

*Dobri dzeň vinčujem. Jak še mace?
Ňešem vam novinu, ta sluchajce.
F mestečku Betleme vikvitnul s ruži kvet
a to bul Pan Ježíš, co nam vikupil svet.*

*A ja mala panna, vitam Krista Pana.
Vitam ja ho, vitam, korunku sebe pitam.
Korunku mi dajce, sbohom ostavajce.*

*Vinčujem vam, vinčujem, na teho svateho Štefana,
žebi vam dal Pan Buch teho ročku zdravja.
Ten prežic a do druhého še dožic.*

*Do školi ňechodzim a znam vinčovac,
tak sebe podumajce, co mi mace dac.
Ket mi nič ňedace, haňbu mac budzece,
abo sce skupi, abo nič ňimace.*

*Vinčujem, vinčujem, na pecu kolački čujem
a pot pecom klobasi, poce svaku na pasi.*

*Vinčujem vam, vinčujem na tote švjatki,
žebi sce še mohlí druhich dožic
pri ščejsu, pri zdravju, pri Boskim pokoju,
v meňšich hrochoch, vekšich radojscoch,
Boskich milojscich,
žebi sce buli vešeli jak v ňebi anděli.
V novim ročku hojnojsci, žičlivojsci, radojsci,
šickeho ot Pana Boha dojsci.
To ja vam zo ščireho šerca žičim a vinčujem.*

KOĽEDI

*Povice nam, pastuškovce, co sce vidzeľi,
že sce še tak o pulnoci šicke rosbehli.
Vidzeľi dzecatko, male pacholátko
narodzene f Betleme.*

*A chto že vam o dzecatku, chto že povedal?
I ja bi bul s vami išol, kebi ja bul znal.
Anděli špivali, nam oznamovali,
že še Ježíš narodzil.*

*Ej, hodi, hodi, preslavne hodi,
nafej hospodar do vedra vodi.
Do vedra vodi a do židlíka
nafej, hospodar, nafej nam mlíka.
Ket hodi prejdu, Hromníca pridze,
chto ňima kožuchi, žima mu budze.*

Šarišské vinšovačky a koledy
zobierala Mgr. Helena Lipčáková